

60307

60308

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izdajatelj: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19, Masarykova cesta št. 12 (v lastni palači), telefon števil. 25-21, 25-22. - Uradne ure vsak delavnik od 8. do 14. ure. - (Izhaja dvanaajstkrat na leto.)

Podružnice: Beograd, Vase Čarapića 10; Split, ul. XI. puka 22; Sarajevo, Zvonimirova obala 6; Zagreb, Kraljice Marije ul. 36; Celje, Vodnikova ul. 2. Glavni zastopstvi: Maribor, Loška ul. 10 (Franjo Žebot), in Novo mesto, Ljubljanska c. 18 (Josip Munda). Podružnica »Karitas« v Mariboru: Orožnova ul. 8. - Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1.—

LETNIK I.

JANUAR 1936

ŠTEV. 1

Vsem našim članom in članicam, našim poverjenikom in sotrudnikom naj bo blagoslovljen Božič in srečno leto 1936!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Resnična in neprijetna zgodba.

K nekemu odvetniku je prišel zastopnik Vzajemne zavarovalnice in ga nagovarjal, naj zavaruje pisarno proti vlomski tatvini. Pa je gospod odvetnik našel polno izgovorov in zavarovanja ni sklenil. Takoj drugi dan po tem so mu lopovi odnesli **sedem tisoč dinarjev.**

Ne iščite praznih izgovorov, naj vas ne begajo puhli predsodki! Edino pravilo naj vam bo Resna in smotrna skrb za težko pridobljeno imetje. Zato pa ne odlašajte in sklenite takoj zavarovanje

zoper vlomsko tatvino

pri naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani!

AVTOMOBILE

zavarujte

pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani:

- 1) za zakonito dolžnost jamstva;
- 2) zoper požar;
- 3) za slučaje nezgod, ki se lahko pripetijo Vam kot lastniku, Vašemu šoferju in onim, ki jih vozite.

Smučarji!

Bela opojnost vas vabi. Kot zala nevesta vas pričakuje belo odeta priroda. Zaupajte se ji pogumno in s prešerno radostjo. A prej pojdite k Vzajemni zavarovalnici in se zavarujte za posledice nezgod, ki so vam pri smučanju stalne spremljevalke!

Koledar za januar 1936.

1	Sreda	NOVO LETO. OBREZOVANJE GOSPODOVO	17	Petek	Anton, pušč.; Marijan, muč.
2	Četrtek	Makarij, Aleks.; Izidor	18	Sobota	Sv. Petra stol v Rimu. Priska, dev.
3	Petek	Genovefa, dev.; Antér, papež	19	Nedelja	2. PO RAZGLAŠENJU GOSP. Marij in tov., m.; Knut.
4	Sobota	Tit, škof; Angela Fol., vdova	20	Poned.	Fabian in Sebastian, mučenca
5	Nedelja	PO N. LETU. IME JEZUSOVO. Teles., m.; Emil., d.	21	Torek	Neža (Janja), dev. in muč.
6	Poned.	SV. TRIJE KRALJI. RAZGLAŠENJE GOSPODOVO	22	Sreda	Vincencij in Anastazij, muč.
7	Torek	Valentin (Zdravko), škof; Teodor	23	Četrtek	Zaroka Marije Device. Rajmund P.
8	Sreda	Severin, opat; Teofil, mučenec	24	Petek	Timotej, škof; Evgenij muč.
9	Četrtek	Julijan in Bazilisa, muč.; Peter, škof	25	Sobota	Spreobrnjenje Pavla; Ananija, muč.
10	Petek	Viljem, škof; Agaton, papež	26	Nedelja	3. PO RAZGLAŠENJU GOSP. Polikarp, šk.; Pavla, vd.
11	Sobota	Higin, papež; Pavlin Oglejski, škof	27	Poned.	Janez Zlatousti, c. uč.
12	Nedelja	1. PO RAZGL. GOSP. Alfred, op.; Arkadij, muč.	28	Torek	Prikazanje Neže; Rogerij in tov., muč.; Bl. Odorik Pordenonski, varuh Kitajske
13	Poned.	Veronika Mil., dev.; Jutta	29	Sreda	Frančišek Sal., c. uč.
14	Torek	Hilarij, c. uč.; Feliks (Srečko) Nol.	30	Četrtek	Martina, dev. in muč.; Hiacinta, dev.
15	Sreda	Pavel, pušč.; Maver, opat	31	Petek	Janez Bosko; Peter Nol., spozn.; Marcela, vdova
16	Četrtek	Marcél, papež; Berárd in tov., muč.			

Luna: 1. januarja prvi krajec; 8. januarja polna luna; 16. januarja zadnji krajec; 24. januarja mlaj; 31. januarja prvi krajec. Popoln lunin mrk bo pri nas viden v sredo 8. januarja med 17.28 in 20.51 uro.

Dan zraste od začetnih 8 ur 25 min. v začetku meseca na 9 ur 26 min. na koncu meseca; zraste tedaj vsega za 1 uro in 1 min.

Če sv. Anton z dežjem prihaja,
še dolgo potem zemljo napaja.

Kadar sv. Pavla sneži in deži,
letina slaba in huda preži.

Spreobrnitev Pavla jasno vreme,
obeta sadov lepo breme.

Ako je v prosincu gorkota,
bo v jeseni sirota.

OPOZORILO: Hvaležni bomo našim cenjenim bravcem, ako nam sporočijo svoje pripombe h koledarju, zlasti še stare med ljudstvom živeče vremenske prerokbe.

Ivan Dolenc:

Dr. Jan. Ev. Krek o zavarovanju

Bilo je nekoč na Sv. Joštu nad Kranjem — trideset let bo že kmalu od tega. Krek je imel tam z visokošolci svoj socialni tečaj in je v razgovoru s svojimi poslušavci razglabljal to in ono, kar je treba vedeti človeku, ki želi nekoč vsaj nekoliko razumeti razmere našega naroda. Pri tem je prišel govor tudi na zavarovanje. Krek je imel to navado, da ni svojega mnenja sami povedal, ampak da je navajal poslušavce, da so ga sami pogodili. Vedel je, da bo na ta način njegova misel pognala globlje korenine v spominu in v srcih mladih fantov. Zato je tudi sedaj, ko je beseda nanesla na zavarovanje, najprej dijake vprašal: »Kaj je zavarovanje?«

Na odgovor ni bilo treba dolgo čakati. Kmalu se je odrezal eden izmed starejših poslušavcev: »Zavarovanje je — varčevanje.« Vsi smo bili z odgovorom zadovoljni, Krek tudi.

Seveda pa zavarovanje ni samo varčevanje; zavarovanje je nekaj več. Če oče hrani denar, da bi ob njegovi smrti družina ne bila brez gotovine, bo svoj namen dosegel ali pa tudi ne; morebiti bo umrl prej, nego bo naštedil znatnejšo vsoto; morebiti se bo prezgodaj naveličal varčevati. Pri zavarovanju je gotovost uspeha večja. Če zavarovalnino redno plačuješ, je končni učinek enak pri daljšem ali krajšem življenju. In če veš, da ti gre velik del prihranka v nič, če predčasno nehaš plačevati, se boš desetkrat premislil, preden boš pustil, da se ti dela škoda.

Krek je imel vedno pred očmi srečo svojega naroda in njegovo blagostanje. Vedel pa je, da blagostanja ni brez varčevanja. Zato je prepregel vso Slovenijo, pa tudi Istro in Dalmacijo s hranilnicami in posojilnicami.

Mislil je pa Krek prav tako tudi na varčevanje v obliki zavarovanja. To obliko varčevanja je najprej priporočal delavcem, obrtnikom in manjšim kmetom, ki dostikrat otrokom nimajo zapustiti drugega nego svoje prihranke. Zato je, kolikor je meni znano, najprej začel širiti misel o zavarovanju v delavškem listu Glasniku. Dne 15. nov. 1898 je objavil v tem listu pravila zavarovalnice za de-

lavce in manj premožne sloje sploh (zlasti še za obrtnike in kmete). Napisal je tudi uvodni članek za tisto številko Glasnika z naslovom: Zavarovalnice. Tam pravi med drugim:

»Torej začnimo. Vsejmo dobro seme! Bog bo pa dal svoj blagoslov! Uspehi niso v naših rokah; v naši moči je pa delo in požrtvovalna krščanska ljubezen. Blagor mu, kdor se usmili siromaka! Kdor ne more drugače, naj pa rabi za naše delo.« (Izbr. spisi IV, 189.)

Iz teh besed je jasno, koliko je bilo Kreku do tega, da bi pognala misel o zavarovanju med manj premožnimi stanovni korenine.

Pozneje je država nekaj storila za zavarovanje delavcev za starost in onemoglost. Krek je videl, da bodo kmetje še bolj zapuščali zemljo in odhajali v tovarne, če se ne ukrene nekaj tudi za kmečki stan. Zato je začel delati na to, da bi bil tudi vsak kmet, vsak

kmečki fant in vsako dekle, tudi vsak hlapec in vsaka dekla zavarovana za starost (po 65. letu) in onemoglost. O tem je napisal brošuro: Starostno zavarovanje kmečkega ljudstva. Tam pravi:

»Zvoljenje je danes tako, da posameznik na svojo pest vedno leže izhaja; vedno bolj ga silijo razmere, da išče pomoči v zvezi s sebi enakimi; tako delajo veliki kapitalisti, tako delavec. Kmet mora tudi razumeti svoj čas. Kakor se veže v zadrugo, da si zagotovi cenejše posojilo, kakor se združuje v mlkarske, živinorejske in druge zadruge, tako se mora tudi združevati, da s skupnimi vzajemnimi močmi varčuje za določene potrebe, da se zavaruje. Zato je pa tudi umljivo, da je tem manj zmislja za zavarovanje za starost, čim manj je skupnega, bratovskega, socialnega duha.«

Navedli smo samo par Krekovih izjav o zavarovanju. Slučajno je tukaj šlo za starostno zavarovanje. Enako je pa Krek priporočal tudi vsako vrsto zavarovanja, zoper požar, zoper nezgode, zoper brezposelnost itd. Marsikaj nasprotovanja je pri tem doživel, a to ga ni plašilo. Rajši bi se bil odpovedal poslanškemu mandatu, nego delu za starostno zavarovanje. Takole je rekel v omenjeni knjižici:

»Ko bi se imel odločiti, ali naj izgubim svoje poslanstvo in vse zaupanje pri ljudstvu, če ostanem še v boju za starostno zavarovanje, bodi tu javno zapisano, da se niti trenutje ne bi premišljal.«

Zaključil pa je knjigo takole:

»To pa tudi vem, da svoj takega dela ne plačuje. Kdor zida, je zamazan in obtočen. To nič ne dene, da le stavba napreduje. In stavba, ki bom delal pri nji kot poslanec, ali pa kot navaden delavec, dokler bom mogel, se imenuje srečnejša prihodnost našega ljudstva.«

In za to srečnejšo prihodnost našega ljudstva želi delati tudi »Naša moč«.

Uredništvo prosi vse častivce velikega Evangelista, ki bi zasledili kako zanimivo potezo v Krekovem odnosu do zavarovalnega vprašanja ali bi se spomnili kake tozadevne njegove izjave, da poročajo »Naši moči«.

Cemu „Naša moč“?

Vzajemna zavarovalnica je zavarovalnica našega ljudstva. Zato pa je bridko čutila pomanjkanje čim ožjih stikov s širokimi plastmi našega naroda. »Naša moč« naj vedno bolj trdno poveže našo skupnost.

Stanje zavarovanj je v primeri z drugimi narodi pri nas še malenkostno. Proti vsaki vrsti zavarovanj obstojajo še predsodki. Ne-poštenjaki se naravnost trudijo, da bi ubili v narodu smisel za koristnost in potrebo zavarovanja. Razni spekulanti so pod firmo zavarovanja za milijone oškodovali naše ljudstvo, škodovali pa s tem tudi ugledu poštenih in resnih zavarovalnic. »Naša moč« hoče širiti smisel za pravo zavarovanje, poudarjati njegovo brezpogojno koristnost in pobijati vse, kar bi se na zavarovanju našlo gnilega. Prav tako bo z vse upravičeno brezobzirnostjo razkrivala početje onih ljudskih sovražnikov, ki bi hoteli na račun zdravega zavarovalstva ljudi varati.

iz sedanje gospodarske stiske nam ne more nihče pomagati, če si ne pomagamo

sami. Ta samopomoč pa je v čim boljšem poznavanju vseh onih činiteljev, ki so za naše gospodarstvo pomembni, ter v pravilni porabi vseh onih načel, ki vodijo zanesljivo v boljše gospodarsko bodočnost. »Naša moč« hoče biti članom Vzajemne zavarovalnice odkritosrčna svetovalka na vseh poljih našega gospodarskega udejstvovanja.

Mnogi naši člani ne zmorejo naročnine za časopisje. Z naraščajočim pomanjkanjem gotovine raste tudi pomanjkanje dobrega čtiva. »Naša moč« pa bo zaradi svoje nizke naročnine dostopna prav slehernemu ter bo s primernimi opozorili širila smisel za tiskano besedo.

»Naša moč« je namenjena članom Vzajemne zavarovalnice. Prav tako pa je namenjena tudi onim, ki Vzajemne zavarovalnice še ne poznajo in zaradi tega tudi še niso njeni člani. Teh sedem suhih let, ki jih preživljamo, je dovolj dokazalo, da je ljudski zavod, kakršen je Vzajemna zavarovalnica, zmožen prenesti tudi najhujšo krizo. Skrivnost te moči je v ogromnem številu redno plačujočih članov. Noben član Vzajemne za-

varovalnice pa se ne sme zadovoljiti s sedanjim stanjem. Nasprotno: slehernega živa želja in stremljenje mora biti, da Vzajemna zavarovalnica še zraste in postane pravo hrbtišče našega gospodarstva. »Naša moč« hoče na svoj način pripomoči k tej rasti.

»Naša moč«! Pojdi sedaj širom naše zemlje in pozdravi iskreno vse, ki kot člani Vzajemne zavarovalnice pomagajo graditi našo boljše gospodarsko bodočnost! Pozdravi in povabi v naš krog pa tudi vse, ki še niso z nami!

Ko, najmanj misliš, se ti pripeti

NEZGODA

in te onesposobi za delo in zaslužek. Zoper vse vrste nezgode se proti

malenkostnemu plačilu

lahko zavaruješ pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

Inž. Rado Lah:

Dvignite rodovitnost zemlje

Ze desetletja, stoletja obdeluje naš kmet skrbno svojo zemljo in pridobiva iz nje vsakovrstne dobrine; te pa črpajo iz nje hrano ter jo od leta do leta bolj izmozgajo. V Sloveniji se tako izropanje zemlje vrši tem bolj, ker imamo primeroma malo rodovitnih tal in so ta porazdeljena med veliko število poljedelcev, ki hočejo vsi od nje živeti. Ker pa en pridelek na leto za to ne zadostuje, skušajo jih pridobiti po dva in tako se zemlja še bolj izrablja. Ni čudno torej, če naš kmet toži, da mu zemlja od leta do leta bolj peša in da so pridelki vedno bolj pičili. Rodovitnost tal namreč ni nespremenljiva lastnost, ampak kaj rada nazaduje, ker je odvisna od raznih činitelev, ki jo z leti vedno bolj zmanjšujejo. Če hočemo torej zvišati pridelke svoje zemlje, moramo to njeno lastnost obnoviti.

Rodovitnost zemlje pa obnovimo lahko na različne načine. Tam, kjer sega rodovitna plast v globino, se obnovi že samo s tem, da povečamo živo orno plast z globokim oranjem. Tako poglobitev rodovitne zemlje izvedemo pa le polagoma skozi več let, da ne pride naenkrat preveč mrtve zemlje na vrh, ker bi s tem dobro prst pokvarili. Nadalje je globoko oranje mogoče le jeseni, da se zemlja čez zimo vdela. Da ji to olajšamo, jo pustimo do pomladi v odprti brazdi, da globoko premrzne, pride vanjo zrak in vlaga, na kar se ob koncu zime zdrobi v fin prah, ki je nositelj hranivosti. Pri tem postanejo hranilne snovi v njej lažje topljive in dostopne rastlinskim koreninam. Tako jesensko globoko oranje imenujemo tudi zimsko praho. Je pa to najboljši način obdelovanja zemlje, če hočemo zvišati njeno rodovitnost, obenem pa uničiti večji del semenskega plevla.

Enoletna praha tudi dvigne rodovitnost. Pri tem preorjemo njivo jeseni kolikor mogoče globoko in jo pustimo vedno v odprti brazdi; pozno spomladi, ko je radi rastočega plevla že močno ozelenela, jo zopet preorjemo, toda nekoliko bolj plitko, in pustimo, da jo sonce prežge; po potrebi ponovimo tako oranje še enkrat po žetvi in jeseni jo pripravimo za setev ozimne. Tak enoletni odpočitek znatno zviša njeno rodovitnost, ker imajo med tem časom bakterije priliko, da pod vplivom zraka in vlage pripravijo zadostno rastlinske hrane. Razume se, da so potem tudi pridelki obilnejši. Taka praha pa je mogoča le tam, kjer ima kmet mnogo polja, da brez škode za njegovo gospodarstvo lahko pusti eno ali drugo njivo eno leto počivati.

Enako obogatijo menjalna travišča zemljo na rastlinski hrani. Ta način obstoje v tem, da se njive nekaj let obdelujejo z žitom in okopavinami; po žitu jih puste, da se same zaledinijo in rabijo več ali manj dolgo za senožeti in pašnike. Pri tem si zemlja odpočije in pri preoranju takih travišč v njive dobimo kar zadovoljive pridelke. Tako kmetovanje pa je le tam mogoče, kjer imajo zemlje več kot dovolj, da je ne morejo vse uspešno obdelati, in kjer je glavna panoga živinoreja in z njo zvezano pridelovanje krme. Pri nas v Sloveniji je ta način le malokje v navadi.

Redno oskrbovanje rastlin med raščo je tudi v stanu zboljšati donos zemlje ne samo za eno leto, ampak tudi za nadalje. Pletev, okopavanje in osipanje rastlin nam seveda zviša predvsem pridelke istega leta. Hkratu pa uniči tako delo tudi mnogo plevla, ki bi pozneje škodoval, zrahlja zemljo in omogoči delovanje bakterij v njej, ki pripravljajo rastlinsko hrano. Tako opazamo, da so dobro oskrbovani okopavinih prav dobro uspevajo tudi druge rastline. In dokazano je, da povsod tam, kjer posvečajo okopavinam primerno skrb, tudi žita po njih bolje uspevajo in plevla je vedno manj.

Se mnogo važnejše je smotreno gnojenje s hlevskim gnojem, ki ni samo nositelj rastlinskih hranil, ampak tudi ohranitelj rodovitnosti zemlje. Z njim izboljšamo tudi njene fizikalne lastnosti: težko zemljo zrahljamo, da pride vanjo več zraka,

rahlo, počeno pa napravimo bolj zvezno, da rajši obdrži vlogo. Z njim ji dovajamo obilo humusa in hkratu bakterije, ki iz njega pripravljajo rastlinsko hrano. Nobeno umetno gnojilo ne daje zemlji tistih snovi, ki jih vsebuje živalski gnoj; nobeno ne izboljša njene rodovitnosti v taki meri kot ta. Razumljivo je torej, če v zadnjih desetletjih posvečajo teoretični in praktični kmetijski strokovnjaki temu domačemu gnoju največjo pozornost in ga skušajo čim bolj izboljšati ter ohraniti v njem vse njegove dobre lastnosti.

V sedanji dobi gospodarske krize je hlevski gnoj izredno važen tudi z gospodarskega stališča, ker ga ni treba kupovati, ampak si ga lahko vsak kmet pridela doma v najboljši kakovosti, če se le malo potrudil. Žal, pa je med slovenskimi kmetovalci še mnogo takih, ki ravnajo z njim tako slabo, da jim prav malo zaleže. Ni namreč vsak gnoj enako vreden, ampak njegova učinkovitost je odvisna ne samo od vrste živali, od krme in stelje,

temveč v zelo veliki meri od ravnanja z njim v hlevu in na gnojišču.

Sedaj pozimi, ko je živina v hlevu in napravi največ gnoja, je tudi pravi čas, da se pobrigamo, kako ga bomo najbolje spravili, da bo dobro dozorel in se iz njega ne bodo izgubila dragocena rastlinska hranila. To dosežemo, če skrbimo, da na gnojišče ne priteka voda in se iz njega ne odteka gnojnica. Vsak dan sproti zložimo gnoj na majhen prostor, ne po vsem gnojišču, ter ga dobro stlačimo. Ko je tak kupček visok en do poldrugi meter, začnemo zraven zlagati drugega itd. Tako zložen gnoj bo v notranjosti dobro zorel in ne bo izgubil skoro nikakih redilnih snovi. Ko pa bomo z njim gnojili, bomo na pridelkih spoznali njegovo visoko vrednost.

Tako smo tu podali nekaj nasvetov, o katerih naj kmetje sedaj pozimi, ko imajo več časa, razmišljajo, da bodo lahko v svojem poljedelstvu najboljše gospodarili.

Kaj naj kmet sedaj dela

Ob začetku leta smo. Gospodarska kriza se še ni unesla in to leto nas bo najbrž še pritiskala, kakor nam obetajo daljnovidni gospodarstveniki. Vsak umen gospodar pogleda v tej dobi nazaj ter si napravi letni zaključek, da bo vedel, kaj mu je prineslo minulo leto. Toda vzlic slabim uspehom ne bo obupal, ampak z vedrim čelom bo stopil v novo leto in s polnim upom, da bo to boljše.

V tem mesecu nima kmet posebnih nujnih opravil, zato se laže posveti premišljevanju, kako si bo v bodoče uredil svoje gospodarstvo, da bo bolje izhajal. Kmet naj ne dela samo z rokami, ampak tudi z možgani, da si delo olajša in uspeh izboljša. Mnogo dobrih naukov o tem bo črpal iz kmetijskih knjig in strokovnih časopisov, če jih bo v dolgih zimskih večerih marljivo prebiral. Seveda mora tu zbrane nasvete prilagoditi razmeram na svojem posestvu in pa lastnim izkušnjam.

Doma ga čaka poprava orodja in strojev, v red je treba spraviti poslopja, če jih še ni, pa še druga opravila, ki jih ni bilo časa prej izvršiti.

Na vrtu ni sedaj dela. Samo lačne ptice na njem prezebajo in iščejo drobtinic. Skrbimo za nje, da nam bodo poleteli za to hvaležne z zatiranjem škodljivcev. — Zelenjadno in cvetlično seme naročimo že sedaj, da ga bomo imeli pri rokah ob času setve. Domače seme pa očistimo in pripravimo za setev, toda hraniti ga moramo varno pred mišmi.

Na polju, ki leži zmrzlo ali pod snegom, nimamo kaj iskati. Le včasih nam dopušča vreme, da dokončamo še ne popolnoma dovršeno predzimsko oranje. Čim bolj se zemlja obrača, tem več nam vrača. Nobeno obračanje zemlje pa ne prinaša toliko koristi kakor predzimsko. Ob ugodnem vremenu se še lahko izvaža gnoj na njivo, določeno za spomladansko gnojenje; tam se stlači v velike kupe in pokrije z zemljo.

Travniki se sedaj še vedno lahko pognojijo z dobro preperelim gnojem ali kompostom. Če zemlja še ni zmrzla, ampak docela suha, kakor marsikje v toplejših vinorodnih krajih, tam nam še travniška brana lahko dela. Če je pa zemlja zmrzla ali pokrita s snegom, ni tu kaj početi.

Inž. R. L.

— »Gospod ravnatelj, ponoči smo imeli v tovarni vlomilce, ki so mnogokaj pokradli.«

— »In nočni čuvaj?«

— »Ne, njega niso ukradli.«

(Pomni: Škode, ki ti jo vsak čas lahko povzročijo tatovi in vlomilci, se obvaruješ le, če se pravočasno zavaruješ proti vlomski tatvini pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Tudi nočni čuvaj je človek slabosti. Če ga polomi, ga lahko sicer vržeš na cesto, a škodo ti more povrniti le Vzajemna zavarovalnica, ako si seveda zavarovan.)

V s a k č l a n Vzajemne zavarovalnice mora prejemati »Našo moč«. Kdor bi je ne dobil, naj se takoj obrne na pristojnega našega zastopnika ali pa piše neposredno upravi »Naše moči« v Ljubljano.

Ne vemo ne ure ne dneva...

1. V Savi je utonil Janežič Ivan, ugledni predniški mojster iz Litije. Pri »Karitas« ni bil niti eno leto zavarovan.

2. V Kranju je umrl tiskarniški ravnatelj Linhard Josip. Zahrbna bolezen, ki se je pojavila popolnoma nepričakovano, ga je v dveh mesecih položila na mrtvaški oder. Blagi pokojnik je pred dvema letoma — ob pristopu v »KARITAS« — izjavil: »30 let že nisem rabil zdravnika. Dolgo bom še živel in preplačal zavarovalno vsoto.« — Pa mu ni bilo usojeno, da bi to dočkal. Smrt nič ne izbira.

3. V Št. Vidu nad Ljubljano je umrla tobačna delavka Strukelj Cecilija. Pred tremi leti se je zavarovala z namenom, da si zagotovi primeren znesek za kritje pogrebnih in drugih stroškov. Pokojnica pač ni mogla misliti, da bo zavarovalna vsota tako kmalu služila svojemu namenu.

4. Radi zastrupljenja krvi je umrl delavec Mali Jurij iz Sv. Križa pri Petrovčah. Zavarovan je bil komaj 1 mesec.

5. V Bistrici pri Križah je umrl žagar Meglič Blaž, ki se je zavaroval v ženinino korist. Če bi ne bil tako skrben, bi žena ostala danes brez sredstev. Zavarovanje »Karitas« je že tisočim nudilo pomoč v največji stiski.

6. Pri Sv. Trojici v Haložah je umrl 23 letni Vračko Ivan za pljučno jetiko.

7. V Domžalah je umrl 13 letni Gašperin Joško. Ker sta njegov oče in mati zavarovana pri »Karitas«, je bil tudi on brezplačno sozavarovan. Joškovim staršem je takoj po njegovi smrti »Karitas« izplačala pripadajoči znesek.

8. Na Bločicah pri Rakeku je umrl 7 letni Franci Znidaršič. Tudi on je bil brezplačno sozavarovan, čeprav plačujeta oče in mati vsak samo po 5 Din na mesec.

9. V Selnici je umrla Jožeta Hammer, katere zavarovanje smo prevzeli l. 1933. od Zadržne samopomoči v Mariboru.

Tako in še mnogo več poroča naš posmrtniški oddelek »KARITAS«. Resnično: Smrt ne izbira, smrt ne gleda na rdeče lice, ne na denar, ne na položaj. Danes ves še zdrav, vesel, jutri pa že prah, pepel.

Tem in vsem ostalim našim dragim pokojnim članom in članicam naj sveti večna luč!

luž. Jos. Skubic:

Sadjarstvo v Sloveniji

Sadjarstvo je danes ena izmed zelo redkih kmetijskih panog, ki se pri nas v večini krajev vendar le še močno izplača. Zaradi tega ni prav nič čudnega, če se celo v teh tako težkih časih, ko ni zlepa dobiti sredstev za investicije, vendarle v nove sadne nasade vlagajo zelo visoke vsote, katere se bodo obrestovale celo pri najboljših gospodarjih šele čez nekaj let. Ker pa je dobičkonosnost zagotovljena in pri nasadih sadjar prav nič ne riskira, ni čudno, da s tako velikim veseljem naši gospodarji širijo nasade. Potom sadjarstva bo tudi prišlo do velikega olajšanja na našem denarnem trgu in s tem do ozdravitve našega narodnega gospodarstva. Zaradi rentabilnosti sadnega gospodarstva bi bilo samo prav, če bi se dalo gospodarjem za razširjenje nasadov še veliko več kreditov in tudi podpor na razpolago od strani javne uprave, kajti tu investirani denar javne uprave se bo poznal indirektno pri celim našem denarnem trgu in s tem pri vseh naših vseh onih krajih, kjer je dovolj sadja za prodajo in kjer zaradi tega položaja vendarle precej bolj cvete trgovina in tudi obrt. Zaradi tega bo treba podvzeti vse potrebne ukrepe, da se nasadi še bolj razširijo in tako pripomorejo gospodarstvu do boljših dohodkov.

Za naše sadjarstvo pa ni važno samo to, da bi se nasadi zelo lepo in naglo širili, ampak je važno tudi to, da so ti nasadi zasajeni s takimi sortami, ki naj nudijo možnost lahkega vnovčenja sadja in sadnih izdelkov. Zaradi tega namena so izdelani za vso Slovenijo sadni izbori, ki so prilagodeni našim produkujejskim razmeram in zahtevam trgovine. Vprašanje sadnih sort se tudi vedno sproti proučava v zvezi z zahtevami sadnega trga in seveda tudi rentabilnosti posameznih sadnih sort. Zaradi tega bodo morali tudi naši gospodarji paziti, da imajo v tem oziru urejene nasade in da tudi nove nasade pripravljajo po omenjenih navodilih.

Poleg širjenja nasadov bo vedno bolj važno za naše razmere tudi še to, da so ti nasadi na takih zemljiščih, kjer je pričakovati čim bolj rednih dohodkov. V tej zvezi je gotovo potrebno, da se začne ne samo po mestnih vrtovih, ampak tudi na kmetih z intenzivnimi sadnimi nasadi, kjer nam bo mogoče pridlovati tudi najfinije sadje in si zaradi redne obdelave ter gnojenja ustvariti podlago za rednejšo in bogatejšo rodovitnost sadnega drevja. Seveda bomo zaradi tega še nadalje lahko obdržali sedanje ekstenzivne nasade v obliki sadnih vrtov, travniških, pašniških in poljskih nasadov. Glavno je pač, da zaradi gospodarskih koristi uvedemo tudi ta način sadnega gospodarstva. Ta način pa ne bo dvigal gospodarsko samo sedanjih gospodarstev, ampak bo tudi velikega socialnega značaja, kajti pri takem intenzivnem gospodarstvu nam bo za naprej mogoče na posvetih zaposliti mnogo več delavstva in tako mnogo kmečkega življa obdržati na domači grudi, ko sedaj sili samo v industrijo in v mesta. — Z uvedbo takega gospodarstva bo mogoče tudi gospodarjem zaradi večjih dohodkov bolje plačevati delavstvo in bo to zaradi boljših prejemkov tudi bolj vezano na domačo zemljo ali zaslužek v bližini doma.

K intenzivnosti sadnega gospodarstva spada brez dvoma tudi obramba sadnega drevja pred škodljivci in boj proti sadnim zajedavcem. To delo ne zaposluje samo številnega delavstva, ampak je velevažnega gospodarskega pomena, saj varujemo dragocene kulturne rastline in dvigamo rodovitnost sadnega drevja, a obenem zelo izboljšujemo kvaliteto sadnega pridelka. Vse to obsežno delo ima tedaj velik gospodarski in socialni pomen.

Posebno paznjo bodo morali posvečati sadni trgovini naši sadni trgovci in zadrugniki. Ta pozornost bo potrebna v tem smislu, da bo šlo na trg sadje v taki kakovosti in trgovski opremi, kakor to zahteva ne samo domači sadni trg, ampak predvsem sadni trg v inozemstvu. V tej zvezi je razumljivo, da bo potrebno storiti prav vse, da se sadje spravlja nepokvarjeno in v takem stanju tudi razpošilja po svetu. Trgovski opremi in tudi reklami bo potrebno posvečati prav posebno pozornost že zaradi tega, ker države uvoznice zaradi zavarovanja interesov domačih sadjarjev stavljajo vedno večje zahteve in seveda tudi njihovi trgovci in sadni konzumenti.

Da bo mogoče vse te in številne druge ukrepe izvesti, bo potrebno mobilizirati za izvedbo potrebni kapital. V tem smislu bo potrebnih mnogo ukrepov v preorientaciji našega narodnega gospo-

darstva, zlasti še kreditne politike naših državnih kreditnih ustanov. Mnogo bi temu cilju lahko pripomogli tudi naši domači zavodi, ki bi naj nalagali svoje kapitale rajši v domače ožje gospodarstvo, kakor pa ga plasirali drugod. V tem smislu bi potrebno spremeniti za naše važnejše zavode tudi državne predpise, po katerih se steka mnogo denarja v državne zavode, od koder pride nazaj za produktivne namene le malo. Skratka povedano: posamezni gospodarji bodo morali sami ali na skupni podlagi storiti še zelo mnogo v produkciji in trgovini, a javnost in oblasti bodo morale najti načine, kako zvišati pomen sadnega gospodarstva zaradi celokupnega gospodarstva.

Kratkovidnost: »Prijatelj dragi, čemu jočeš?«
»Moj Bog, taka smola! Pomisli! v svoji kratkovidnosti sem namesto za roko bogate trgovčeve hčerke Mili zaprosil za roko njegove siromašne nečakinje Lili. In Lili je takoj rekla — da.«

Za pomirjenje. Ženin: »Kako, Ana, sodni eksekutor pride k vam?« — Nevesta: »Da, a nikar ne misli, da prihaja v našo družbo; on pride samo — rubiti.«

Boljša polovica. Žena: »Če boš kdaj vdovec, kajne da se me boš spominjal, kadar boš jedel — krompir?« — Mož (jo debelo pogleda): »Čemu pa prav pri krompirju?« — Žena: »Vdovec je tako zelo podoben krompirju. Pri krompirju je tudi boljša polovica v zemlji.«

Vsem p. n. članom Vzajemne zavarovalnice

»Naša moč« je naše glasilo. Več vam bo vredno, če tudi sami vsaj malenkost zanj žrtvujete. Pa tudi potrebno je, če hočemo list vzdržati na primerni višini. Vaš in naš vzor mora biti, da list po obsegu povečamo in po vsebini poglobimo. To bo mogoče le z vašo pomočjo. Zato vas pozivamo, da vplačate za leto 1936 malenkostno letno naročnino v znesku 1 dinarja. Ta dinar smo vam že pripisali na položnicah k redni letni premiji. S tem dinarjem si pridobite pravico, da prejmete list na dom, bodisi dostavljenega potem zastopnikov, bodisi po pošti. S tem dinarjem boste pripomogli, da bomo lahko list dostavljali tudi mnogim, ki sicer niso člani, pa so poučnega čtiva živo potrebni in si ga želijo. Kdor bi lista na ta način ne hotel podpreti, tega prosimo, da nam to javi potom našega zastopnika ali pa neposredno na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani.

Petelin Stanko, Ljubljana:

Nekaj navodil za delo v sadovnjaku v januarju

Zima je. Drevje počiva, za sadjarja pa je tudi januar čas dela. Listja že davno ni več na drevju. Zago, strguljo in nož v roke in v sadovnjak. Posebno starejša drevesa bomo temeljito osnažili. S strguljo odrgnemo vse debelejšje veje in deblo, da odstranimo -taro skorjo, mah in lišaje. Največjo paznjo pa je polagati pri tem na rodni les, da ga hoté ali nehoté ne poškodujemo ali popolnoma ne odstranimo. Ves trebež, ki pri tem strženju pada na zemljo, prestrežemo v zato pripravljene rjuhe ter ga potem sežgemo. Šele na ta način pokončamo ves mrčes. Goseničja gnezda koncem vej odstranimo in sežgemo. Vse nalomljene, suhe ali preveč t lom viseče veje odžagamo, tudi one, ki so si med seboj v napolje, se druga ob drugo drgnejo, ali se med seboj križajo. Krepko žago v roko in odžagati jih. Krona drevesa mora biti lepo oblikovana, svetloba mora imeti pristoje v vrh. Januar je čas, da si narežemo cepičev, sedaj razvozimo gnojnice, najbolje po snegu, premečemo kompost, si preskrbimo gnoj, pomlad bo naenkrat tu. — Za pomladansko saditev pripravimo kole, naročimo drevje, sedaj, ne spomladi, ko je čas

saditi ga. Kdor ga naroča pozneje, ravna napačno. Ne pozabimo na toplo gredo. Pripravimo in porbarvajmo deske. Spomladi ne bo časa za to delo. Ali je naše orodje v redu? Preglejmo ga, popravimo, da bo ob času uporabno.

Vsak človek, najbolj pa sadjar, se v tem času spomni ptic pevk, naših najzvestejših pomagačev pri zatiranju zajedalcev. Sedaj pa, ko se one komaj preživijo, in jih ravno zima največ pokonča, jim pomagajmo, skrbimo zanje! Pripravimo krmilnice, uredimo krmljenje. Januar je najugodnejši čas, da razobesimo valilnice. Ako hočemo duplarje pridržati v sadovnjaku, nudimo jim stanovanje. Naš trud, ki ni bogve kolikšen, nam bodo čez leto obilo poplačali. Saj so ptice pevke in duplarji oni stražniki, ki čuvajo naše drevje poleti in pokončajo največ mrčesa.

V dolgih zimskih večerih pa si ustvarjajmo načrt, kaj, kako in kam bomo bodoče leto sadili. Točno po načrtu — in sadovi prav gotovo ne bodo izostali.

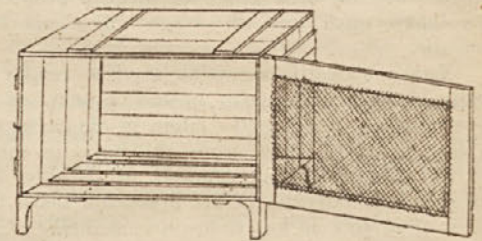
Inkret Alfonz:

Reja malih živali — vir skromnih dohodkov za malega človeka

V današnjih težkih časih pridobiva reja malih živali vedno več ugleda, posebno med najširšimi plastmi naroda, ki so najbolj prizadete od gospodarske krize. In ker je reja malih živali tudi vir skromnih dohodkov, ki omogoča malemu človeku skromno preživljanje, hočem na tem mestu podrobneje razpravljati o tej tudi važni panogi našega gospodarstva.

Pod imenom male živali razumemo predvsem naše domače živali, kot je: osel, koza, ovca, prešič, perutnina in sicer kokoši, race, gosi, purani, dalje golobje, grlice, kunič, morski prešički, kanarčki in razne eksotične ptice, razne vrste okrasne perutnine kot pavi, fazani, pegatke, pa tudi psi in mačke, poleg srebrnih lisic in nutrija bobrov. Vse te male živali goji predvsem mali človek, to so revnejši sloji, ki posedujejo navadno majhno hišico ali skromno stanovanje in kos vrtilčka, pa hočejo umno izrabiti vse dobrine, ki jim jih daje domači vrt.

V prvi vrsti goji naš mali človek danes po eno ali dve kozi-mlekarici, da ima na razpolago za svojo družino dovolj mleka, ki je najredilnejše in najbolj zdravo, zaradi česar ga priporočajo zdravniki bolnikom v uživanje. Poleg tega pri-

Kletka iz zaboja.

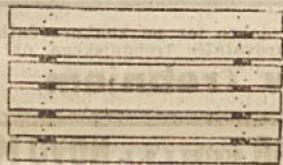
redi kozjerejec vsako leto še po več mladičkov, ki jih lahko s pridom vnovči, za denar si pa omisli najpotrebnejše reči. — Reja ovac spada pa bolj v vasi, ki imajo na razpolago planinske pašnike, kjer se pasejo živali skozi vse poletje. Reja ovac v ograjenih prostorih in z dokupovanjem krme je nerentabilna. V zadnjem času se je pričelo tudi za to panogo malega gospodarstva buditi večje zanimanje tako na deželi sami, kjer se je ustanovilo ovčjerejsko društvo za dravsko banovino na Jezerskem, kakor tudi pri gospodinjah v mestih, ki nakupujejo za svoje izdelke kar surovo volno in jo predelavajo v svoje namene. — Skoraj pri vsaki kmetiški hiši, večji ali manjši, rede tudi po enega ali več prešičev, da se pozneje oskrbe z zalogo zabele in prekajenega mesa. — Vendar moram pripomniti, da reja te vrste malih živali, kot sem jih navedel, zahteva tudi v ta namen prirejenih hlevov ter posebne střežbe in oskrbe.

Medtem pa je reja kuncev v večji meri dostopna malemu človeku in je posebno dobrodošla

v delavskih centrih. Najlaže si je preskrbeti krmo za kunce, zato se večina delavskih slojev peča s to rejo. Kdor se zanaša samo na tujo pomoč, bodisi v katerikoli obliki, mora gladko propasti. Najboljša pomoč je samopomoč. Kdor ima količkaj veselja do živali, naj se pouči o reji kuncev in naj prične s tisto vrsto reje, ki mu bo za njegove prilike najbolj dobrodošla. Poleg tega, da bo imel v tem delu utelo in zraven še nedolžno veselje nad živalcami, mu bo prinašala reja malih živali skromne dohodke, nujno potrebne za njegov in njegove družine obstoj. Reja kuncev se mi zdi radi svoje preprostosti najbolj primerna v vsakem primeru, pa naj si goji rejce kunce te ali one pasme.

Prav posebno korist nam dajejo angorski kunci, od katerih pridobivamo fino angorsko volno, cel kup mladičev in ob zakolu še lepo porcijo mesa za približek. Angorski kunc je čisto bele barve in izredno dolge dlake, ki ji pravimo kratko malo angorska volna. Reja te vrste kuncev je danes najbolj rentabilna in daje zelo lepe dohodke. Od 12 odraslih kuncev pridobimo na leto približno 4 kg volne, za katero se plača 1000 Din. Poleg tega pa ima rejec še mladiče v prodaj in za uporabo v domači kuhinji. Vsa navodila o tej reji kuncev daje radevolje »Društvo rejcev angorskih kuncev« v Kočevju.

Ako je kdo morda v zadregi, kako naj bi si uredil kletke za kunce, povem, da je zadeva zelo preprosta. Kupimo si navaden večji zaboj, mu odvzamemo pokrov ter ga prevrnemo na stran. Na mesto prejšnjega pokrova pritrdimo okvir z mrežo ali iz letev. Zaboj še malo podložimo, da ne leži na tleh in kletka za kunce je gotova. Kdor ima voljo in čas — da kletko še bolj izpopolni — odtrga zaboju še spodaj tla in na njih mesto

Tla iz letev.

vstavi tla, zbita iz samih letev, da se lahko odteka nesnaga skozi špranje na tla in odtod v bližnji kanal. Pri večjem številu kuncev si napravimo še več takih kletk, ki jih postavimo drugo poleg druge v zavetnem kraju. Iz malega raste veliko, pravi pregovor. Zato naj si začetnik nabavi le par mladičev, katere dobi poceni pri kakem vestnem rejcu. Kdor nima prilike in nobenega znanja, naj se obrne na Zvezo društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ulica 10, kjer se mu bo prav svetovalo in pomagalo njegovim prilikom primerno.

Kdor ne premore večjih prostorov in nima dovolj krme na razpolago, naj se bavi z rejo morskih prešičkov, ki se danes zelo upoštevajo radi okusnega mesa, pa tudi radi tega, ker rabijo morske prešičke v velikih množinah pri znanstvenih zavodih za preizkušanje najrazličnejših zdravil in zdravljenj. Prodajo teh živali tudi posreduje Zveza in je cena posameznim živalcem po 5, 6, 7 dinarjev.

V Sloveniji imamo danes že 26 društev rejcev malih živali po različnih večjih krajih. Vsa ta društva so združena v Zvezi društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ul. 10. Zveza sama pospešuje ustanavljanje samostojnih društev za rejo malih živali. Društva skrbijo za napredek v umni reji malih živali in nudijo pomoč malemu človeku s tem, da dele brezplačne živali kot podlago za nadaljnjo rejo in prvo pomoč. Glasilo Zveze in včlanjenih društev je list: Rejce malih živali, ki prinaša strokovne članke iz vseh področij reje malih živali.

Tudi na tem mestu bomo v naslednjih številkih obravnavali poglavja iz posameznih panog reje malih živali in dajali točna navodila v dosegu napredka v umni reji malih živali in v dobrobit našemu malemu človeku

Janez Furlan, bivši poveljnik poklicnih gasilcev v Ljubljani:

Organizacija gasilstva

Marsikomu še ni znano, kako je gasilstvo v Jugoslaviji po novem zakonu organizirano. Pred uveljavitvijo zakona o organizaciji gasilstva (Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 477/75 iz leta 1933) je bilo slovensko gasilstvo organizirano v »Jugoslovanski gasilski zvezi«, ki je imela od prevrata pa do uveljavitve novega zakona svoj sedež v Ljubljani. Prav tako so imeli tudi gasilci v ostalih banovinah svoje gasilske organizacije, ki so se z novim zakonom združile v enotno organizacijo, v »Gasilsko zvezo kraljevine Jugoslavije«. Na ta način se je gasilstvo enotno uredilo za celo državo. Ker je važno, da je vsakdo poučen o gasilskem zakonu, bomo skušali na kratko raztočniti najvažnejše točke iz gasilskega zakona. To kar je bila prej za slovenske gasilce »Jugoslovanska gasilska zveza«, je sedaj za vse gasilce v državi »Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije«, ki ima svoj sedež v Beogradu. Organizacijo sestavljajo: gasilske čete, gasilske župe, gasilske zajednice in gasilska zveza kraljevine Jugoslavije. Gasilsko zvezo kraljevine Jugoslavije upravljata: Zvezna uprava in Zvezno starešinstvo.

Zvezna uprava je sestavljena iz predstavnikov gasilskih zajednic po številu izvršujočih članov (10.000 po enega predstavnika) vseh gasilskih čet te zajednice, enega predstavnika gasilske župe za Beograd, Pančevo in Zemun, po enega predstavnika ministrstva za notranje posle, za vojsko in mornarico, za socialno politiko in narodno zdravje, za telesno vzgojo naroda in iz enega predstavnika zveze občin kraljevine Jugoslavije. Člane uprave gasilske zveze volijo izmed gasilcev »Gasilske zajednice« za dobo 3 let. Izvolitev potrди minister za telesno vzgojo naroda. Ako minister izvolitve te uprave ne potrди, mu je predložiti v potrditelje druge osebe; ako pa minister tudi izvolitve novo predloženih oseb ne potrди, lahko imenuje predstavnike gasilskih zajednic v zvezno upravo. Področje zvezne uprave je zelo obširno tako, da so gasilske zajednice le izvrševalni odnosno posvetovalni organi gasilske zveze v istem smislu kot n. pr. gasilske župe napram zajednici. Zvezna uprava postavlja glavnega tajnika, vrhovnega inspektorja, glavnega urednika uradnega zveznega lista in druge potrebne uradnike, katerim določa plačo. Zvezna uprava voli tudi »Zvezno starešinstvo«, ki je izvrševalni organ zveze. Zvezno starešinstvo je sestavljeno iz zveznega starešine, dveh podstarešin, glavnega tajnika, vrhovnega inspektorja, glavn. urednika gasilskega lista, predstavnikov min. za socialno politiko in narodno zdravje, min. za telesno vzgojo naroda in predstavnika inspekcije državne obrambe v ministrstvu za vojsko in mornarico.

Za izvrševanje administrativnih poslov sta določena glavni tajnik in tajnikov pomočnik, gasilske posle pa izvršuje vrhovni inspektor, ki izvršuje vse sklepe zvezne uprave in starešinstva. Vsi trije so stalni uradniki zveze. Uradnik zveze je tudi glavni urednik službenega lista. Poleg zvezne uprave in zveznega starešinstva obstoji tudi »tehniški svet«, ki je sestavljen iz vseh inspektorjev

gasilskih zajednic (vsaka zajednica ima svojega inspektorja) in poveljnika poklicne gasilske čete mesta Beograda, vrhovnega gasilskega inspektorja, predstavnikov min. za socialno politiko, min. za narodno zdravje in za telesno vzgojo naroda in predstavnikov inspekcije državne obrambe pri ministrstvu za vojsko in mornarico. Tako je sestavljena zvezna uprava in zvezno starešinstvo gasilske zveze kraljevine Jugoslavije.

Sedaj si oglejmo še, kako so sestavljene »Gasilske zajednice«, ki imajo svoj sedež na sedežih banovin ali pa zunaj njih sedeža, če so dani za to posebni razlogi. O tem odloči na predlog zveze minister za telesno vzgojo naroda. Osrednji ali izvrševalni odbor gasilske zajednice je sestavljen iz starešine zajednice, dveh podstarešin in tajnika, blagajnika, 8 članov, izvoljenih na skupščini, predstavnika vojske in mornarice in predstavnika kr. banske uprave. Istotako je član odbora gasilski inspektor, po potrebi tudi njegov pomočnik, ki je stalen uradnik zveze. Gasilski inspektor ima samo posvetovalno pravico glasa. V vsaki banovini je sedež Gasilske zajednice. Gasilska zajednica dravske banovine v Ljubljani je skupna strokovna organizacija vsega slovenskega gasilstva in predstavlja to, kar je predstavljala za Slovenijo »Jugoslovanska gasilska zveza«. Gasilska zajednica v dravski banovini ima 25 žup in 878 gasilskih čet z nad 28.000 mož. Iz tega sledi, da je v Sloveniji že skoro v vsakem večjem kraju vsaj po ena gasilska četa.

Gasilskim zajednicam pa so podrejene »Gasilske župe«, ki imajo svoj sedež na sedežu šreza ali v kakem drugem kraju šreza, ki ga določi župa. Gasilska župa je sestavljena iz župskega starešine, njegovega namestnika, tajnika, blagajnika, štirih članov, izvoljenih izmed predstavnikov čet, sreskega sanitetnega referenta, predstavnika vojske in mornarice (če je na sedežu župe kaj vojske) in po enega predstavnika upravnega oblastva. Gasilska zajednica dravske banovine v Ljubljani ima poleg osrednjega odbora še: Nadzorni odbor, obrambno napadalni ali tehnični odbor, samaritanski odsek, kulturno-prosvetni odsek in odsek za upravo »Samopomoči«. Za mesto Beograd, Pančevo in Zemun se je ustanovila posebna gasilska župa, ki je neposredno podrejena gasilski zvezi. Gasilske čete v tem ozemlju so zastopane pri zvezi po svojem predstavniku. Organizacijo in poslovanje te župe, kakor tudi pravice in dolžnosti članov, predpiše s posebno uredbo minister za telesno vzgojo naroda.

(Nadaljevanje.)

Vzajemna zavarovalnica ima svojega

ZASTOPNIKA

v sleherni slovenski župniji ter v vseh večjih krajih naše države. V zavarovalnih zadevah se obračate izključno le nanje.

Dr. Josip Voršič, advokat, Ljubljana:

Pravniki v službi naroda

Če kje, tedaj velja ravno za pravniški stan načelo, da mora biti v službi naroda. Zakaj ravno pravniki: sodniki, advokati, notarji, pravniki pri občini upravi, občinah, sreskih načelstvih, banovinah, ministrstvih in drugod so prvenstveno poklicani, da od primera do primera odločajo, kakor odgovarja to vsakokratni pravni zavesti naroda.

Naša zakonodaja z obilico predpisov je danes tako obsežna, da jih niti pravniki sami ne morejo pregledati in poznati, kaj šele preprosti ljudje, katerim so namenjeni. Med temi zakonskimi predpisi je mnogo nad 100 let in še več starih, ki ne ustrezajo današnjemu duhu časa, ali kot pravimo, pravnemu čutu naroda. Življenje gre namreč svojo pot naprej. Vsak dan se porajajo nove težkoče, nova vprašanja, ki zahtevajo po svoji vsebini zopet svojih odgovorov.

Pri tem pa vidimo, da zakonodajni aparat le počasi funkcionira. Preden se uveljavi kakšen zakon, je treba mnogo posvetovanj, konferenc: skratka, posebnega postopka, in ko zagleda zakon beli dan, je dostikrat že prepozno. Ali pa so se medtem prilike že tako spremenile, da z izdanim zakonom zdaleka ni zadosteno nastalim potrebam.

In ravno na te primere mislim, ko poučarjam, da morajo biti pravniki v službi na-

roda in ne morda v službi že preživelega, mrtvega zakonskega besedila.

Marsikaj je po zakonu dopustno. Naj omenim le razne pomožne blagajne. Koliko narodnega premoženja je šlo za posmrtnine, ki pa so izginile in prišle v roke nepoklicancev. Koliko društev in družb se snuje, ki že v kali nimajo drugega namena kot le, da izžemajo svoj narod, četudi pod zakonsko formo.

Doživljamo primere, ko mož trguje na drobno in veliko, vse premoženje pa ima prepisano na svojo ženo in če se oglase upniki ter potrkajo na njegova vrata, vidijo, da imajo opravka z nemaničem.

Pred seboj gledamo vnebovpijoče primere z barantanjem hranilnih knjižic, ne da bi oblasti zoper spekulante nastopile.

Navedel bi lahko še stotine takih primerov, ki pričajo, da nekaj v našem pravnem redu, kot pravimo, ne funkcionira. Te primere naše zdravo ljudstvo čuti kot krivične, povprašuje se med seboj, čemu neki oblastva mirno gledajo tako početje, ko na drugi strani vidi, da se n. pr. za nezatne tatvine premoža na železnici izreka stroga kazen.

Taki očitki so upravičeni. In ker so upravičeni, je dolžnost vsega izobraženstva, prvenstveno pa pravniškega stanu, da se brezob-

zirno bori zoper take izrodke. Narod sam pa je tudi upravičen od svojega izobraženstva, zlasti pa od pravnikov to zahtevati. Saj je narod tisti, ki z ogromnimi žrtvami vzdržuje ljudske, srednje in visoke šole. On je tisti, ki plačuje ves upravni aparat. Vse to radi tega, da bi te ustanove in izobraženstvo služilo njemu ter ga v borbi za popolno zmago pravičnosti ne samo podpiralo, temveč vodilo.

Če se tedaj taki primeri protivijo pravnemu čutu naroda, ali kakor pravimo, če ljudstvo misli, da se mu godi krivica, ko oblastva ne posežejo v okom raznim izrodkom, potem pa morajo v praksi udejstvujoci se pravniki prisluhniti in poslušati ta klic naroda ter nemudoma storiti vse, kar je potrebno, da se taki izrodki odpravijo in že v kali zatro, če tudi na zunaj njih postopanje ne ustreza pisanemu zakonu.

Ravno potrebe današnjega časa kažejo, da je edino na tak način mogoče izdajati v raznih primerih pravične odločbe, ali kakor pravimo, izdajati rešitve, ki ustrezajo pravnemu čutu naroda.

Pravni čut naroda bodi za pravnike vrhovni zakon, ko pride pisani predpis v nasprotje s pravnim čutom samim. In ravno to je, kar narod od svojega izobraženstva, predvsem pa od pravnikov upravičeno zahteva.

Ne pozabite v Celju obiskati veliko ljudsko manufakturno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica 15

katera še vedno prodaja vse manufakturno blago po starih najnižjih cenah. V trgovini se prodajajo vse vrste šivanih odelj iz lastne tovarne kakor tudi moško perilo iz lastne tovarne. Tukaj ste torej za nakup blaga pri pravem viru. Vsakogar naprošam, naj se prepriča in me obišče. *Franc Dobovičnik, Celje.*

Manufakturno in špecerijo, fino in dobro ter po konkurenčnih cenah dobite vsi zavarovalnici Vzajemne zavarovalnice trebanjskega okraja pri

Jereb Mariji v Trebnjem

ZIDARSKO PODJETJE HOČEVAR družba z o. z. **NOVO MESTO**
sprejema vsa v to stroko spadajoča dela in jih solidno izvrši

Dr. Josip Dermastia, gen. tajnik Vzajemne zavarovalnice:

Boj pravosodnega ministrstva proti požigalcem in zavarovalnim spekulantom

V Dravski banovini se požari vedno bolj množijo tako po številu kot po obsegu in daleč preokračujejo po izkustvu pričakovano normalo.

Podatki opazovanja nam prikazujejo, da požari niso samo posledica nesrečnih slučajev kot je strela in tako dalje, temveč se da s precejšnjo gotovostjo domnevati, da imajo v velikem delu svoj vzrok v zlonamernosti in zavarovalni spekulaciji. To zlo je vedno večje in zavzema nalik epidemični boleznii vedno večji obseg.

Ker je zaradi takih pojavov prizadet pravilen razvoj in soliden obstoj zavarovalstva, najvažnejše veje našega narodnega gospodarstva, in so ž njimi posredno prizadeti tudi interesi poštenih zavarovalcev, ker preobilica škod zamore privedi do zvišanja premij, in ker se s požari uničuje naše narodno premoženje, katerega neokrnjen obstoj interesi naše države nujno zahtevajo, je skupna dolžnost vseh merodajnih faktorjev, da sodelujejo na odstranjenju tega zla.

V boj proti požigalcem in zavarovalnim spekulantom je stopilo praso vodno ministrstvo. Da zatre zlonamerne požige in zavarovalno spekulacijo, je poslalo na predsedništvo apelacijskega sodišča in na višje državno tožilstvo v Ljubljani razpis z dne 30. sept. t. l. št. 97.684 s pozivom, da ga le-to dostavi vsem sodiščem, odnosno državnim tožilstvom na znanje in ravnanje. Razpis se glasi:

»Obče je znano, da se požari v Dravski banovini zadnja leta zelo množijo — nekaj časa se je to dogajalo na Gorenjskem, potem na Dolenjskem, sedaj pa se je leglo zločinških požarov preneslo na Dravsko polje. Iz statističnih podatkov zavarovalnic se da zanesljivo ugotoviti, da

število požarov daleč presega normalo — kar se da razlagati samo s tem, da ima veliko število požarov svoj vzrok v zlonamernosti in zavarovalni spekulaciji. Ta nemili pojav ne ograža samo zavarovalnic in vseh zavarovanih interesentov, nego demoralizira široke narodne mase.

Da bi se temu zlu prišlo v okom, potrebno je, da državna tožilstva in preiskovalni sodniki (tako na okrožnih kot sreskih sodiščih) posvečajo posebno pažnjo ovadbam zaradi požara, kajti le s strogim vodstvom takih preiskav se da zatreti zločinsko početje, ki se je razpaslo v zadnjem času. Ni dovoljno, da se sumljive osebe na osnovi dostavljenih ovadb orožništvu površno zaslišijo in nato spuste na svobodo. S tem se jim da prilika zabrisati vse sledove zločina in vplivati na rodbinske člane, ki so običajno posvečeni v zločinsko početje, da kot priče ali soosumljenci zaslišani pri sodišču izpovedo negativno.

Ako se vedno in vsestransko preiščejo ti slučajji, pribavijo informacije od zavarovalnic, zaslišijo osebe, ki bi utegnile še kaj vedeti o ponašanju in izjavah sumljivih oseb in se dá prilika žandarmeriji, da izsledi še ostale okoliščine merodajne za uspeh, se pride gotovo zločincem na sled. S površnim zaslišavanjem osumlencev in takojšnjim puščanjem iz zapora, se že v naprej odvzame vsaka možnost izsleditve krivcev. Ne sme se pri tem tudi pozabiti, da so običajno v tak zločin zapleteni vsi ali vsaj del rodbinskih članov.

Zaradi tega je priporočati državnim tožilstvom, da v vseh količkaj sumljivih slučajih odrede preiskovalni zapor zaradi medsebojnega dogovora in šele ko je slučaj povsem razčiščen, sumljive osebe puste na svobodo. Ze ta okolnost bo odvrtajoče vplivala na sredino, v kateri se je zločin izvršil. Glavno delo pa vsekakor pade na sodnika. Od njegove spretnosti in iznajdljivosti pri pribavi dokaznega gradiva je v prvem redu odvisen uspeh vsake preiskave. Le če bo preiskovalni sodnik vložil primeren trud v preiskavo take vrste, se mu bo posrečilo dokazati sumljivi osebi zločin. Brez dvoma bo ravno sodnik, ako se mu posreči uspeš-

no končati le par takih preiskav, za zmiraj preprečil zločinske požare v vsej prizadeti okolici in s tem koristil splošnosti.»

V smislu dane naloge so začela sodišča in državna tožilstva v zvezi z zares požrtvovalnim delovanjem naše žandarmerije, javnih straž in ob sodelovanju naroda samega najstrožje postopati. Pri zasledovanju požigalcev je posebno važno sodelovanje naroda. Ljudstvo mora biti pogumno in se požigalcev ne sme bati, temveč mora v lastnem interesu z vsemi silami sodelovati, da padejo požigalci čimprej pravici v roke in se na ta način oprosti najnevarnejših in največjih škodljivcev na svojem lastnem premoženju in na premoženju celokupnega našega gospodarstva. Strogi postopek je rodil vidne uspehe. Ravno v zadnjem času čitamo, da je bilo precej požigalcev in zavarovalnih spekulantom obsojenih na večletno ječo. Mnogo jih je v preiskavi in čakajo v preiskovalnih zaporih sodbe. Oni pa, katerim se še ni prišlo na sled, naj bodo uverjeni, da nič ni tako skrito, da ne bi bilo enkrat očito. Prej ali slej pridejo pravici v roke in bodo za svoje zločinsko početje prejeli zasluženo kazen.

Točna razlaga. Ona: »Možiček, čuj! Ko sem listala po koledarju, se je spustil s stropa pajek in obsedel točno na 18. maju, ki je moj rojstni dan. Kaj bi neki to pomenilo?« — Mož: »Da stropa nihče ne ometa in čisti.«

Zoper požar

sklenite zavarovanje edinole pri

naši domači

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani!

Ludvik Puš:

Kmečka hiša — žarišče narodne prosvete

Slovenski kmečki dom! Kdor ni rasel v njem in ne živel iz njega, ne more vedeti, da je v njem izvir narodne zavesti, stebere vere in ognjišče vse umetnosti. Še kdor ga prav od blizu pogleda, pa ni iz njega izšel, ga ne more doumeti; vidi dejanja in nehanja in šege v kmečki hiši, ali družinske intimnosti ne doživi, če ni bosopet in v goli srajčici tekal za kmečko materjo, če ni večer za večerom klečal ob klopi pri peči ali na zapečku pri rožnem vencu.

Naš pristni slovenski kmečki dom je bil kakor svetišče — kakor božja hiša. Otrok je bilo toliko, kolikor je božja volja; veliko jih je bilo, zato ni bilo nevarnosti, da bi bili razvajeni. Za vsakega je samo toliko časa, kolikor ga je nujno treba. Dela je na vseh koncih preveč, takšnega, ki se odložiti ne da: živino je treba opraviti, prašiče nakrmiti in za družino skrbeti, da ni lačna. Kdo bi se utegnil čez mero muditi s sitnim otrokom v zibelci! Če je zdrav, naj le joka — se bo že naveličal. Starejši so v šoli, kar ni še za šolo ali je že preko nje, je pri živini, vsak pa že od ranih let pri svojem neodložljivem opravilu. Tu ni časa in prilike za mehkuženje, za ljubkovanje. Deček še platno prodaja, pa ima že odgovornosti polno službo na paši; deklica prav tako važno delo pri otroku, da ga varuje in skrbi zanj; sama še varstva potrebna je že varihinja drugemu. Iz tega ozračja odgovornosti že v otroških letih nam dozoreva na kmetih klen in močan rod. Med otroki pa kraljuje naša slovenska kmečka mati. Z lastnim nepresta-

nim trpljenjem in odpovedjo dela in se trudi za dobro svojega rodu. Posebno zjutraj in zvečer je treba mnogokrat dosti skrbeti. Toda ona ve, da je jed samo za telo — človek pa ima neumrjočo dušo, ki že mlada hoče duhovne hrane. Prva beseda, ki jo otrok zmagoslavno izblebeče, je izgovorjena v materini šoli, ki je najvišja šola na svetu. **Mati v domači hiši je velika učiteljica in prva prosvetna narodna delavka.** Beseda otrokova je slovenska in ž njo je zasajeno v srce gorčično zrno narodne zavesti, ki z leti raste in zraste v mogočno drevo narodnega ponosa in ljubezni do jezika in rodne grude.

Vsako jutro in vsak večer, pa ob nedeljah, je slovenska kmečka mati duhovnica. **Brez verne slovenske kmečke matere bi bili Slovenci utonili v tujem morju.** Vera, organsko zrasla z narodno zavestjo, je mogočno ozidje, ob katero so zaman butali nevarni valovi tujstva. Naše kmečke matere so učile, ko so nam nežne ročke sklepale k prvi molitvi, da so načela sveta in nedotakljiva svetinja. Pripovedovale so iz življenja svetih, močnih ljudi, koliko so žrtvovali in trpeli za svojo vero in svoje prepričanje. Ta zlata semena so vzporedno s prvimi besedami, izgovorjenimi v materinem jeziku, klila v otroških sreih. Nežne sadike narodne zavesti je črpala iz neusahljivih studencev močne verske vzgoje, iz nje zajemala neprestanega novega soka za svojo rast in moč.

Za odrasle in doraščajoče ljudi imamo da-

nes kopico narodnih in prosvetnih društev. Ali se kdaj spomnimo, ko zborujemo in za narod »delujemo«, na ona prosvetna društva po naših kmečkih družinah, ki širijo prvo prosveto, ki je pristno slovenska in pri kateri je mati predsednik, tajnik, blagajnik in odbornik! Mnogo imamo društev, ki vneto in vestno nadaljujejo s prosvetnim delom po načelih naših mater, tam, kjer so one nehale. So pa tudi, ki bahavo pišejo na svojih praporih, da so narodna in nacionalna, pa ne raste iz teh družinskih »prosvetnih društev«. Če drugega niso zavrgla, so versko načelo, in če so to, so izpodrezala korenine pravi slovenski prosveti.

Kako je z našim kmečkim domom danes? Ali je še tako, kakor je bilo nekoč? Še je tako! Po večini. Kjer pa več ni ali je nevarno, da bi ne bilo, smo napisali prvo besedo kmečki prosveti v našem listu ravno slovenski kmečki materi — prosvetni delavki v svoji hiši in družini. Da bi sto tisoči naših mater iz vseh stanov začutili, kako se zavedamo njihovega važnega dela, da ga cenimo in da jih danes prosimo in jim naročamo: Ne odmaknite se od vekovitih načel slovenske kmečke matere pri vzgoji in prvi narodni in verski izobrazbi otrok niti za las. Na teh načelih stojimo in rastemo — ž njihovim propadom propademo. Hočemo rasti, zato: pozdravljene prosvetne delavke na naših družinskih visokih šolah v domači hiši!

POHIŠTVO
ERMAN & ARHAR

Št. Vid nad Ljubljano

Spretne roke.
Ako naj uspe, mora sodelovati tudi glava.
svetla glava na
Dr. Oetker-jevim
pecilnim praškom!

Iz gajev lepote in resnice

Pod tem naslovom bomo seznanjali naše čitatelje z dobrim novim čtivom, zabavnim in poučnim. Živo želimo, da bi tudi naš list s temi kratkimi opozorili pripomogel, da postane dobra knjiga vsakemu Slovencu vedno bolj prava potreba.

Mohorjev dar. Zadnje tedne smo spet doživljali oni razveseljivi prizor, ki je vsako leto vedno novo potrdilo, da naš narod dobro knjigo ljubi in jo je tudi z žrtvami pripravljen vzdržati. Tedni, ko romajo v slovenske hiše in k bratom po širnem svetu knjige Mohorjeve družbe, so tedni zmagoslavnega idealizma in nezlomljive vere v kulturno poslanstvo našega naroda. — Letošnji dar obsega 5 knjig rednega izdanja in 5 knjig za doplačilo. Med rednimi izdanji omenjamo na prvem mestu »Koledar«. Že njegova zunanost je vabljiva. Koledarski del nosi v vsem pečat umetniške stvarjalne sile S. Pengova. Med članki je zares perečim vprašanjem posvečena beseda dr. R. Kolariča (Slovenska beseda), Fr. Perniška (Naša vas), dr. I. Ahčina (Boljševizem) in R. Smersuja (Delavec in njegove pravice). Posebno drag nam pa postaja koledar, ko nam spet pri naša imenik udov. Ko listaš po njem, ti je, kot

da se pogovarjaš s člani dobre družine, ki jih je lepa knjiga združila, čeprav doživljajo vsak svojo usodo daleč vsaksebi. — Ostale knjige: dr. J. Malova »Zgodovina slovenskega naroda«, to visoko vredno nadaljevanje † Grudnovega dela, raste od zvezka do zvezka v vse močnejšo sliko slovenskega žitja in bitja. — Dr. Fr. Kovačič nam z II. delom »Antona Martina Slomška, služabnika božjega« z zgodovinsko točnostjo in z veliko ljubeznijo razkriva lik slovenskega preporoditelja in — upamo tudi — slovenskega svetnika. Težko smo pričakovali 3. zvezek Zorčevih Belih menihov. Letošnji »Stiški tlačan« bo s svojo krepko dolensko govorico in z razgibanostjo dogodkov našel povsod hvaležnih bralcev. — Dragocena, čeprav drobna knjižica je »Vatomika«, resnična zgodba Indijanca-jezuita. — Ne moremo dovolj priporočiti družbe, ki za malenkostnih letnih 20 Din nudi narodu tako bogato knjižno zakladnico. Ko prejmeš lepi knjižni dar, ne pozabi naročiti se obenem za prihodnje leto. Veliko kulturno in narodno delo boš pa storil, če boš pridobil za naročnike tudi svoje prijatelje in znance. Slovenski hiši brez Mohorjevih knjig manjka velik zaklad.

Janez Furlan: Sodobna gasilska služba. Povsem svojevrstna in za naše razmere po svoji

izčrpnosti in temeljitosti nova knjiga je to. Noben gasilec, ki resno stremi po napredku in razvoju, ne more mimo te iz velikega znanja in iz neoporečne ljubezni do gasilstva napisane knjige. Če bi imenovali knjigo »priročnik«, bi ji delali krivico. Po svojem obsegu in po strokovni popolnosti je to učbenik, ki more ob smotrni porabi do silnih višin dvigniti naše že itak priznано gasilstvo. Knjigo gasilnim društvom in posameznim gasilcem toplo priporočamo. Okusno v platno vezana stane samo 60 Din. Naročite jo pri piscu g. Janezu Furlanu, Ljubljana, Magistrat.

Helena Haluška: Lamotski župnik. V prevodu p. Evstahija je pod tem naslovom izšla kot II. izdanje Krekove knjižnice za l. 1935., povest, ki se dostojno uvršča med najlepše pripovedne knjige te mlade knjižnice. Dr. p. T(ominec) je zapisal o knjigi: »Vzemi in beri, da boš nekaj ur srečnejši, da bo nekaj ur sijalo sonce v tvojo mračno sobico.« S svojo globoko socialno noto je knjiga čisto sodobno čtivo, ki bo enako zadovoljilo izobraženca kot kmeta in delavca. Zlasti naše ljudske knjižnice brez te knjige ne smejo ostati. Storile pa bodo dobro delo, ako podpro Krekovo knjižnico s stalnim naročilom. Za letnih 78 Din dobite 3 lepo vezane, za 48 Din pa broširane knjige. Novi naročniki lahko dobijo vse že izišle

knjige Krekove knjižnice po članski ceni vez. po 26 Din, broš. po 16 Din. Pišite Delavski založbi r. z. z. o. z. v Ljubljani, Krekova knjižnica, palača Delavske zbornice.

Društveni koledarček za prestopno leto 1936 je izdala Prosvetna zveza v Ljubljani v lični žepni obliki. Koledarček je vsakemu prosvetnemu delavcu nujno potreben. Stane samo 7 Din in ga lahko naročite pri Prosvetni zvezi v Ljubljani.

Inspektor Janko Dolžan:

Socialna in zdravstvena politika v dravski banovini

Težka depresija svetovne gospodarske krize je vtisnila svoje obeležje udejstvovanju vseh socialnih in zdravstvenih ustanov v banovini. Vsi činitelji, ki so se v normalnih razmerah vsak po svoje in na začrtanem področju bavili s podpiranjem siromakov, starih, bolnih ter onemoglih, in skrbeli za varstvo mladine, počasi odrekajo, ker jim manjka finančnih virov. Tudi občine, ki so v bistvu dolžne izvajati določila ubožnostnega zakona, pri današnjem slabem finančnem stanju ne najdejo dovolj sredstev za preskrbo lastnih siromakov in za olajšanje drugih stisk in nesreč, ki jih leto za letom povzročajo razne elementarne nezgode.

Vsa ta skrb, ki jo je v prejšnjih časih vsaj deloma prevzemala zasebna karitativna delavnost, prehaja vedno bolj v javno breme, predvsem v breme banovine.

Torišče delovanja banovine na socialnem in zdravstvenem polju je zelo obširno in se deli na več važnih poglavij. Naloge socialnega skrbstva so predvsem: 1. Varstvo mladine, 2. pomoč siromašnim in onemoglih, 3. pomoč ob elementarnih nezdah, 4. omejitve brezposelnosti in 5. zaščita delavstva. — Zdravstveni politiki so postavljeni sledeči glavni cilji: 1. Skrb za brezhibni obrat, procvit in izpopolnitev bolnišnic, hiralnic in drugih zdravstvenih zavodov, 2. Podvig higienske službe v banovini, 3. Preskrba prebivalstva z zdravim pitno vodo z zgradbo vodovodov, higienskih vodnjakov, kapnic in napajališč. Pod ta naslov spadajo tudi druge asanacije krajev v banovini, 4. Zdravljenje siromašnih in ostala zdravstvena služba v združenih zdravstvenih občinah, ki se z vsemi svojimi izdatki plačuje iz banovinskega proračuna.

S kakšnimi sredstvi in na kak način izpolnjuje banovina našete velike naloge, bo povedano v naslednjih številkah lista.

Slovenski izobraženec!

V zlatih cekinih in srebrnih kronah so Tvoji predniki zavarovali Tvojo življenjsko bodočnost. Zdaj, ko si dostudiral in je življenjska polica dospela v izplačilo, si prejel, ves osiromašen, le papirnati denar . . .

Pa si kljub vsemu temu znova zavaruješ življenje. Nad vse pričakovanje visok odstotek zavarovalniških zavarovalnic. To je dokaz Tvoje velikega zaupanja v našo slovensko bodočnost. To je izraz Tvoje globoke prepričanja, da ima življenjsko zavarovanje veliko socialno poslanstvo med nami.

Slovenski delavec!

Čim manj možnosti imaš, da bi si nabral lastno premoženje, da bi poskrbel za leta onemoglosti ter za svoje drage družinske bodočnosti, tem večje važnosti je zbiranje premoženja na skupni vzajemni podlagi, to je v življenjskem zavarovanju. Tam zbiraš za vse, vsak zavarovanec pa zbira za Te.

Zdravstvena šola

Luskavica (psoriasis) je zelo pogosta kožna bolezen, katere vzročnost pa še ni dovolj poznana. Na koži se pojavijo najprej kot bučikina glava debele jagodice, ki se večkrat spoje med seboj in tvorijo tako po koži bolj ali manj široke ploskve, ki so pokrite s srebrenobelimi luski. Ako tako luskico odtrgamo, se prikaže pod njo kapljica krvi. Včasih pa se ti izpuščaji razvrste po koži v kroge in rise, v drugih primerih pa tako, da postane koža podobna zemljevidu, a v težjih primerih se razprostiro po celi koži. Vendar se luskavica najpogosteje pojavlja na komolcu in na kolenu, včasih pa na trupu, na glavi, na nohtih. Možno je, da se iz gotovih žarišč razprostire po celem telesu, drugič pa sama po sebi usahne. Ta bolezen običajno ni nevarna in moti bolj kot lepota pokvara. Z nekimi zdravili, včasih tudi z obsevanjem, se da izpuščaji odpraviti, da si zdravnik ne more nikoli zagotoviti, da se ne bo pojavil znova. Bolnik naj skrbi, da ne bi rasteel na teži, razen če je to iz drugega vzroka potrebno. Meso naj uživa zmerno poleg obilnejše rastlinske hrane. Zgodí se tudi to, da se luskavica pozdravi, ko jo nehamo zdraviti.

Kako je z ribjim oljem. Nekaj časa se je vršila bitka med zdravniki za in proti ribjemu olju; kljub dobrim izkušnjam starih zdravnikov so namreč nekateri dognali, da ribje olje ne učinkuje. Pa se je izkazalo, da ne učinkuje radi tega, ker so pridobitniki olja le to očistili na kemični način, da bi šla vsa stvar hitreje na trg. Očiščujoče snovi pa so uničile vso zdravilno snov v olju samem. Ko so ta nedostatek odpravili, je ribje olje zopet pridobilo nazaj svojo staro moč in veljavo ter spada tudi še danes med najboljša, od narode same nam dana zdravila proti mehčavi kosti pri otrocih (t. j. proti rahitisu). Dajemo ga slabotnejšim otrokom predvsem v mesecih, ko slabo sije sonce. Drugo najboljšo zdravilo proti rahitisu so sončni žarki sami. Oni ustvarjajo namreč v telesu podobno snov, kot so jo ustvarili v ribjem olju, snov, ki skoraj vedno preprečuje rahitis. Pravemu soncu je priskočilo na pomoč še od ljudi sestavljeno višinsko sonce s svojimi zdravilnimi žarki. Zdravilna industrija je ustvarila že nekaj dokaj dobrih zdravil proti rahitisu, a imajo pred naravnimi to slabo stran, da so precej draga. Ribje olje in sončna soba sta v prid tudi odraslim slabotnejšem, a koliko jih je, ki ne zmorejo ne za prvo ne za drugo.

Krvavitve. Ako začne žena v letih po prestanku mesečne krvavitve krvaviti ponovno, naj ne misli, da je dobila zopet »svoje stvari« in naj se ne čudi radi tega, ampak naj gre takoj k zdravniku, ki bo v marsikakem primeru nasvetoval operacijo. Pri stalnih krvavitvah se mora dati žena pregledati tudi že v svoji plodni dobi, da se dožene pravi vzrok taki krvavitvi, ki noče prenehati. Vzrokov je mnogo in nekateri so prav težki, tako da se je treba odločiti kar za operacijo. — Dolgo dobo trajajoče krvavitve utrudijo kostni mozeg tako, da ta ne more ustvarjati več rdečih krvnih teles, ki jih prištevamo med najvažnejše sestavine krvi. Taka onemoglost kostnega mozga je življenjsko nevarna. Tudi zato je važno, da čimprej zaustavimo neprestano krvavitve, bodisi zgoraj omenjeno, pa tudi n. pr. dolgotrajne krvavitve iz želodčne rane in hemeroidov.

Pa še eno za šalo. Zdravnik in živinozdravnik sta se prepirala, katerega znanost je

težja. Živinozdravnik je trdil, da njegova, ker mu žival ne more z besedami potožiti, kaj jo teži. Ker mu zdravnik ni verjel, se je živinozdravnik naredil bolnega in ukazal poklicati zdravnika k sebi. Na skrbno zdravnikovo vprašanje, kaj ga teži, je živinozdravnik le žalostno trikrat zamukal. Zdravnik ga je vseeno preiskal in potem naročil njegovi ženi: »Dajte mu kilo čistilne soli; če pa ne bo pomagalo, pokličite brž mesarja!«

Pripomba uredništva: Še preden smo pričeli list izdajati, nam je bila z več strani sporočena želja, naj bi imel list zdravniško posvetovalnico, kakor jo imajo nekateri drugi časniki. Ker pa ima naš list nad 100.000 čitateljev, bi na vsa številna vprašanja ne mogli odgovarjati. Zato sicer vprašanja in prošnje za nasvete sprejemamo, vendar bo naš zdravnik na nje odgovarjal le na splošno in tako, da bo tudi za ostali široki krog čitateljev poučno. Tozadevna pisma naslavljati na Uredništvo »Naše moči« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice.

Gospa je kupila papigo, ki naj bi znala govoriti. Po nekaj dneh priteče gospa vsa ogorčena k trgovcu s papigami: »Kaj, take goljufi ste! Tako papigo lahko dobim zastonj. Pojte se solit Vi in Vaša papiga! Papiga do danes ni še niti besedice spregovorila.« — Trgovec: »Oprostite, gospa, papiga izvrstno govori. Le do besede pri Vas najbrž še ni prišla.«

Mama: »Ivko, ali jočeš zaradi tetke, ki je padla z lestve?«

Ivko: »Da, moj brat je videl, kako je padla, jaz pa ne.«

Nočni čuvaj: »Najbrž ne najdete luknje v vratih. Dajte mi ključ, pomorem Vam.«

Pijavec: »Ni potrebno. Samo hišo malo pridržite.«

Kakšna je razlika med praktičnim zdravnikom in specialistom?

— I, tako kakih šestdeset dinarjev.

Razočaranje. Silva ima ljubimca in šest let staro sestrico. In ta sestrica bo imela god. Silvin ljubimec bi ji rad za god kupil punčko. Pa mu pravi mla: »Veš, dve punčki že imam; ena zna reči »ata« pa »mama«, druga zna odpirati in zapirati očke. Zdaj bi rada pa tako, ki bi ji lahko vzela zobovje iz ust, kakor lahko naredi naša Silva.«

Smola. Prijatelj, kaj pa tako slabe volje? — Ker imam vedno smolo. Odkar sem zavarovan zoper vlomsko tatvino, ni nobenega tatu več blizu.

Huda groznja. Poštni uradnik: »Nikar se ne prerivajte. Čakajte, da pridete na vrsto.« — Kmet: »No, če ste tako neprijazni, grem pa kam drugam kupit znamko.«

Slovenski nameščeneč!

Slabo si plačan in ni Ti mogoče zbirati premoženja. Vse le za sproti imaš, nič za bodočnost. Grize Te skrb kako bom živel, ako obnemorem in bom brez posla? Kaj bo z ženo in družinico, ako umrem? Počujnina bo malenkostna, ako sploh bo. Glej izhod iz skrbi, glej ola šanje življenjsko zavarovanje! — Naj Ti ne bo nikoli dovolj pripočeno!

Slovenski poljedelec!

Tvoj dom in Tvoje premoženje Ti je vse na svetu. Tebe živi in bo preživljal Tvoje potomce. Naj Ti ga varuje Bog in sveti Florijan, da ga požar ne požre, ogenj ne uniči! Leto in dan se potiš, od utra do noči kraviš, vse za svoj ljubi dom. In vendar si slab gospodar! Če namreč svojega doma in premoženja nimaš zoper požar zavarovanega. Tvoj lastni rod Te bo obsojal, ker nisi bil dovolj previden, dovolj skrben. Torej . . .

Inž. Janez Umek:

Po požaru

Požar je dovršil svoje razdiralno delo. Pogorelec se zahvali še odhajajočim gasilcem, slišati je sočutne besede sosedov, nato pa ostane nesrečnik sam s svojo boleštno in s svojim črnim pogoriščem.

Kaj sedaj! Najprej pojdi k našemu poverjeniku in mu naznani požar. S seboj vzemi polico, da bodeta lahko ugotovila, katere zavarovane premičnine in nepremičnine so pogorele ali bile zavoljo požara poškodovane. Če poverjenika ni v bližini, mu javi požar na kak drug način. V skrajnem slučaju pa piši kar na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, pri čemer pa ne pozabi sporočiti številke, ki je na polici, ter navesti točno, kaj je pogorelo. Obenem sporoči tudi svoj točni naslov.

Požar moraš naznani tudi orožnikom — v mestih policiji —, če niso bili že sami med požarom na pogorišču. Orožniki morajo po službeni dolžnosti preiskati pri vsakem slučaju, kaj je vzrok požara. Požar morajo orožniki prijaviti okrajnemu glavarstvu radi statistike in sodniji, če se jim vidi kaj sumljivega. Sodnija potem preiskuje naprej, zasliši osumljenca in kaznuje krivca, če mu dokaže zločin. Po zakonu ima pri požaru vedno tudi sodnija besedo. Zavarovalnica ne sme izplačati odškodnine prej, preden sodnija ne izslavi potrdila, da ni pogorelec sam zakrivil požara. Kak teden po požaru stopi tedaj na sodnijo in zaprosi za potrdilo, da nisi kriv nastanka požara. Na sodniji boš ali spričevalo takoj dobil, ali se bo pa vršila šele razprava. Zadnje čase ravnajo sodišča v tem pogledu zelo natančno in skušajo vedno in povsod dognati pravi vzrok požara. Ko boš imel potrdilo o nekrivdi (zanj boš moral plačati kolek za 20 Din), ga boš izročil našemu poverjeniku, ki ga bo odposlal zavarovalnici v Ljubljano.

Na pogorišču samem ne spreminjaj ničesar bistvenega, kar bi moglo otežkočiti ugotovitev, kakšna je bila pogorela stavba. Da se točno razumemo: Pogorelec je dolžan, da stori vse, da se škoda, ki jo je povzročil požar, ne poveča. Pokriti mora oboke in zidove z začasno streho, če so v nevarnosti, da bi jih poškodoval dež. Posušiti mora razne premičnine, da se ne pokvarijo. Blago in druge stvari, katere so znosili gasilci na prosto, mora spraviti zopet na varno, da se ne razgube in da jih ne pokradejo. Ne sme pa odstraniti betonskih podstavkov in kamnov pod raznimi stebri, da se vidi in izmeri, kako je bila pogorela stavba dolga in široka. Ne sme odstraniti ogorkov, da se lahko vidi, kako močan je bil les, kako debele deske, ali je bil les mehak ali trd, kako visoka je bila stavba in tako naprej. Ker smo ravno pri ogorkih: še nikdar ni Vzajemna zavarovalnica za ogorko kaj odračunala, zato je vsako skrivanje in odvažanje ogorkov nesmiselno. Bilo je baje to včasih in od tod ta strah pri ljudeh. Saj smo ljudje in vemo, da ogorek ni več del stavbe, niti za drva ni več primeren, k večjemu za kako kopo.

Pogorelec, ki je tako ravnal, naj mirno pričakuje cenilca, ki se bo oglasil pri njem na splošno že naslednji teden po požaru. Nekateri gospodarji so ob požaru silno nervozni, kar je pač v takih slučajih do neke mere razumljivo. Zahtevajo, da se cenitev izvrši takoj naslednji dan. Če je mogoče, — zakaj pa ne, — vedno ni to mogoče. Zgodi se včasih, da je

en dan javljenih tudi do 20 požarov odnosno vlomov, nezgod in drugih zavarovalnih slučajev. Slučajno pa so že vsi cenilci zaposleni in je v takih primerih pač treba nekoliko potrpeti. V splošnem pa pazimo na to, da izvršimo cenitev čimprej, kar nam je zlasti radi tega mogoče, ker imamo centralo v Ljubljani in nam ni treba čakati na odobritev iz Zagreba ali Beograda. Pogorelec pa naj se med tem časom ogleda za lesom in za tesarskim mojstrom, ki bo poslopje znova postavil.

Inž. arh. Jože Platner:

Naša vas z arhitektonskega vidika

Ako človek potuje iz kraja v kraj skozi naselja, vasi, trge in mesta, zasledi, da se z oddaljenostjo kraja od kraja, z menjavo podnebja in nadmorske višine ter z uporabo raznolikega gra-

Mlada moč

Dragi otroci!

Nikarte misliti, da gre za šalo. Za prav resno delo gre. Vidite, »Naša moč« hoče, da smo delavni, da pospešujemo vse dobro v nas. Ali ne bi hoteli tudi vi, otroci, pomagati? Vidim vas, kako debelo gledate, češ, kaj pa je nas tu treba. Pa vas je, ljubčki. Ali ne bi bilo lepo, če bi vsak izmed vas znal lepo pisati in to, kar misli, tudi lepo zapisati? Čujte tedaj! Sledeče naloge napišite:

1. Kako je bilo pri nas ob božičnih praznikih?
2. Kako pri nas tepečkamo?
3. Kaj nam naj novo leto prinese?

Pa ni treba, da napišete vse tri naloge: samo eno napišite, a to dobro. Trije, ki bodo napisali najlepše, bodo dobili lepo vezano knjigo. Pisati morate s črnilom. Več kot dve strani šolskega zvezka ne sme nobeden popisati. Naloge morate poslati do 31. januarja 1936 na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice. — Kdor bo pozneje poslal, ne dobi nič.

Tekmujejo lahko samo otroci, ki hodijo v osnovno šolo in niso stari preko 12 let. Vsak mora zapisati, koliko je star. Pa svoj točni naslov mora seveda tudi sporočiti. Nalogo mora vsak sam sestaviti. Moja očala bodo takoj videla, če so vam pomagale mamice ali kdo drugi. In kdor ne bo sam sestavil in napisal naloge, bo dobil namesto knjige — figo.

Brat Ivo.

diva spreminja zazidalni značaj, način zidave in v največji meri zunanje lice posameznih krajev. Državne in narodnostne meje nimajo tu liste velike vloge, kakor bi človek pričakoval, in ki jo imajo pri vseh ostalih človekovih udejstvanjih. Čas daje zidavi in vsemu licu kraja oni pečat, ki ga daje vsaki stvari, katera izhaja iz človekovih rok. Da je to res, vidimo lahko na slovenskih vaseh, ki sicer ne zavzemajo velikih delov zemlje, ampak so skorajda nanizane ena na drugo v vrsti, kakor je to zahteval zemljepisni položaj in po njem uravnani promet. Vsi poznamo močne razlike med našimi kraji, četudi jih delijo čisto samo nizka gričevja ali pa majhne reke. Poglej si štajersko vas ter prekmursko, dalje gorenjsko in primorsko ter dolensko in belokranjsko. Po vseh teh vaseh živi in deluje že od nekdaj en narod, pogosto pod istimi gmočnimi pogoji, vendar si pa ustvarja medsebojno tako si različne skupine domačij. Prekmurec si ne bo zgradil hiše

iz lesa, ker ga v njegovem okolišu primanjkuje. Hribovec ne bo gradil svojega doma na široko, z veliko zazidano ploskvijo, ampak bo njegov dom zgrajen na manjši površini in v več nadstropjih, ker mu primanjkuje zemlje oziroma mu sneg preobtežuje streho, torej naj je te čim manj. Primorec si ne bo zgradil hiše s strmo streho, ker bi ta preveč trpela po močnem vetru ali burji. Zaradi tega ceni on položno streho, krito s težko opeko, položeno v malti. Te tako si različne okoliščine vplivajo na zidavo in neposredno na zunanjo obliko hiš ter končno na celotno zunanje lice posameznih naselij. Iz tega je razvidno, kakšen odločujoči vpliv ima podnebje in nadmorska višina na arhitektoniko vasi.

Vsako posamezno gradivo zahteva svoj način obdelave, na podlagi katere nastajajo različne arhitektonske oblike. Kamen zahteva drugačno orodje in drugačen način obdelave kakor pa les, to že zaradi svoje večje trdote. — Važno vlogo ima zaščita obdelanega gradiva proti vremenskim spremembam, predvsem proti dežju in snegu. Tako vidimo, da imajo lesene hiše vedno večje napušče kakor kamenite ter da imajo okna in zunanja vrata vodne nosove ali odkapnike, medtem ko iz sirovega kamna napravljene ograde, kameniti durni podboji ter kamenite stopnice tega ne potrebujejo, ker je kamen veliko odpornjši kakor les. — Našteli smo najprvobitnejše vzroke, ki neposredno vplivajo na oblikovalca pri ustvarjanju zunanjih oblik poslopja.

Pokrajina in lega kraja daje le-temu svoj poseben značaj, ki se odraža v vsem njegovem izživljanju, tako v veliki meri v besedi, v posebno veliki meri pa tudi pri oblikovanju. Vedrost hribovca, široka enoličnost in umerjenost prebivalca neskončnih ravnin, podbudna (impulzivna) veselost naroda vinorodnih krajev, samozavest dolinca se vidno odraža v vsem njegovem tvornem izživljanju. To takoj zasledimo v narodnih nošah, narodnih običajih in nemalo v stavbarstvu. Za primer si predložimo prekmursko nizko, pritlično donjačijo, ki zlita s pokrajino med žitom in pašniki priraste pred nami iz tal. Nadalje resno in nekam trdo oblikovano gmoto kraške hiše in slikovito ter vedro zunanost gorenjske hiše.

Na podlagi zgornjih razglabljanj in ugotovitev lahko napravimo zaključek, da ima vsaka tvorba v stavbarstvu najsi v posamezni obliki ali v celotni gmoti svoj zakoreninjeni pomen v določbah narave same. Vse te tvorbe so tekom velikega časa prišle do neke ustaljene oblike, katera se nikdar ne oddalji od svojega osnovnega smisla. Ako vprašamo posameznega tvorca teh oblik po njihovem izvoru, nam bo pojasnil s tem, da se običajno dela tako in da je že njegov ded delal na isti način. — Tako tradicija varuje in vedno obnavlja vse dobro. Zakoreninjenosti kmečkega ljudstva pa gre hvala, da se je ohranilo v naših vaseh še toliko dobrega in lepega. Naša naloga bo opozoriti naše kmetško prebivalstvo na vse prave lepote in koristnosti (praktičnosti) njegovih domačij, da bo vedelo kaj ohraniti, kaj obnoviti in kaj dodati, da bodo naši domovi v lepotnem in koristnostnem oziru čim popolnejši.

Zakaj inseriram v „Naši moči“?

1. Ker »Naša moč« po nakladi prekaša vse drugo slov. časopisje. Izhaja namreč v 100.000 izvodih.
2. Ker je »Naša moč« pravi ljudski mesečnik, ki ga čita vsak mesec daleč preko 100.000 ljudi.
3. Ker »Naša moč« skrbi, da je oglas lepo sestavljen ter na najlepšem mestu v listu nameščen.
4. Ker so oglasi v »Naši moči« kljub ogromni nakladi poceni.

Zagovoril se je. Gospod Gobec sedi v družbi in na vse pretege poveljuje umnost svojega psa Sultana. Nihče v družbi mu seveda ne verjame. Le gospod Porenta mu pritrdi, češ: »Tudi jaz sem poznal psa, ki je imel tako rekoč človeško pamet in je po umnosti prekašal celo svojega gospodarja.« — Saj, saj, je vneto priklimal gospod Gobec, »prav tako kot moj Sultan!«

A. Vindišar, Ljubljana:

Zavarovanje – pot v naše blagostanje

Možje, ki gospodarska vprašanja našega naroda študirajo in razumejo, obetajo v nastopnem letu 1936. poostreitev gospodarske krize v taki izredni meri, kakor je doslej še nismo čutili. Te krize glavni znak pa bo: pomanjkanje gotovine, kapital ne kroži.

Posledice, ki bodo nastale, so povsem jasne: denar bo izgubil svojo vrednost, ker ne bo krožil; mrtev bo ležal, skrit v tajnih blagajnah ali v inozemstvu. Nikomur ne bo koristil, najmanj pa nam. Pomanjkanje gotovine bo ustavljalo industrijo in obrt, krčili in zapirali se bodo obrati, brezposelnost bo naraščala. V širokih plasteh ljudstva pa bo vstajala nevolja in nezaupanje v denarne zavode, v denarne posle, ubijal se bo smisel za vsakršnokoli resno varčevanje, mnogo bo trpela zavarovalna denarna stroka.

Sicer nam ti znaki niso neznani, že od leta 1932. smo pričeli njih nastopanju. Vendar je zelo verjetno, da bodo v tem letu dosegli svoj kritični vrh. Saj bo to že četrto leto naše gospodarske krize in nihanja denarnih zavodov, zlasti podeželskih hranilnic in posojilnic. Tem je ostalo le dvoje: ali likvidirati ali iskati pomoči v zakoniti zaščiti in svoja izplačila odložiti. Na drugi strani opazujemo, kako bežijo kmetijski dolžniki pod tako zvano kmetško zaščito. Prav je tako, ker bi sicer tisoč in lisoč posestvom zapel boben, zlasti, ako upoštevamo njihovo vrednost v primeri s skupnimi terjatvami denarnih zavodov, ki znašajo 1.700 milijonov.

Glavni cilj našega narodnega gospodarstva bo, vrniti zaupanje v lastno moč, najti pota za mobilnost denarja, odpomoči pomanjkanju gotovine. Ta naloga bo tako nujna, kakor bo silno težka.

Dve poti vodita do cilja: uravnoteženje trgovinske bilance v aktivno stran (t. j. izvoz) in pa naše lastno, osebno sodelovanje, da zbiramo in množimo, pričesli prav pri temelju, pri dinarju. Prav po zgledu malega pa smotrenega gospodarstva pred sto leti (Raiffeisen), to je: po zgledu združništva.

To drugo pot povejmo po domače: varčevati bo treba začeti pri dinarju. Vse, kar je odveč in ne nujno potrebno, bomo položili ob stran, opustili bomo razvade in modne novotarije, pa vse svoje sile bomo posvetili vprašanju, kako zbirati in z gotovino vsakega dinarja prav razpolagati.

Oblik je več, kako ravnati z odvišnim, t. j. pritriganim denarjem: ali v hranilnico, ali v nepremičnine, ali v — zavaroval-

nico. Od teh je zavarovalnica po krizi dokaj nedotaknjena, po svoji moči in likvidnosti še sveža in trdna. Zato se mi zdi, da je treba o tem vprašanju zapisati daljšo besedo. To bom skušal storiti v sledečih krajših poglavjih, sledeč na eni strani gospodarskemu geslu, da je zavarovanje najbolj iskano takrat in tam, kadar in kjer je gospodarska kriza najbolj pereča, ter opirajoč se na drugi strani na dejstvo, da široke plasti slovenskega naroda še premalo poznajo zavarovalno stroko, da bi mogle ločiti najboljše od dobrega, zrno od plev, domače od tujega.

1. Troje temeljev narodnogospodarske skupnosti:

VZAJEMNOST. Kakor v družabnem, tako in še bolj smo navezani drug na drugega v

Tisoč dinarjev

bo dobil oni član Vzajemne zavarovalnice, ki bo imel 31. decembra 1936 shranjene vse številke »Naše moči« ter bo razrešil uganko, ki jo začnemo danes priobčevati. Uganka je razdeljena na vseh 12 števil in mogel jo bo rešiti le oni, ki bo imel vseh 12 števil spravljanih. Danes še ne povemo, kje je v listu uganka. Povedali bomo to sredi leta enkrat. Pogoji rešitve je med drugim tudi v tem, da list z vso pozornostjo čitate in prav ničesar ne izpustite. Izmed pravih rešitev bo žreb določil onega srečnika, ki bo skozi 5 let prejemal za god sv. Florijana po Din 200.—. Če pa bi nagrajence prej umrl, bomo takoj ob smrti izplačali vso še neizplačano nagrado. Isto velja tudi za nagrade k naši križanki.

Obrt, trgovino in industrijo opozarjamo na to uganko. Saj bo sleherni naš čitatelj list spravljajl ter ga ponovno čital. Kje bi moglo biti potem inseriranje uspešnejše kot v »Naši moči«?

gospodarskem življenju. Kdor pri vseh svojih potrebah in izdatkih ne misli na potrebe in izdatke svojega bližnjega, svojemu bližnjemu dela krivico. Le tista in taka urejenost medsebojnih gospodarskih odnosov nam bo olajšala našo gmotno stisko, ki bo v vsem in vedno upoštevala načela vzajemnosti: vsi za enega, vsak za vsakega! Zato podpirajmo vse, kar v to smer vodi! Sledimo združnemu gibanju, pa se povežimo v krajevne kreditne

in nabavne zadruge! V zadruzi je kupna moč in smrt pohlepnega oduševstva, zlasti v delavskih okrajih. Posameznik nič ne pomeni, skupini enega duha in ene misli pa nobena stvar ni nedosegljiva.

UREJENOST. Svoje osebno gospodarstvo bomo uredili. Vse svoje osebne dohodke in izdatke bomo načrtno razdelili. Vsako potrebo bomo točno in natančno pretehtali; kar je odveč in nepotrebno, črtali in pozabili. Kaj čisto tožimo, da je kriza prišla od nekod drugod v naše kraje! Stiska in trpljenje da sta nam po nedolžnem prizadejana! Pa ni takol Sami, pa prav vsak posameznik izmed nas je to krizo klical in zahteval, to osebno stisko in pomanjkanje še danes in vsak dan hrani in pase. Veste kako? Naše razvade, ki jih je brez števila, naša ošabnost, ki je last vsakega malega naroda, da se bogatemu tujcu enačimo v svili in baržunu. Vse od vojske dalje je kriza rastle, rastle so naše potrebe in razvade v dvojni meri. Nič si odreči ne upamo, nič si odpovedati ne znamo, nič potrpeti nečemo! To je posledica naše neurejenosti, naše druge velike napake.

ZAVAROVANJE. To je pglavitni temelj narodne gospodarske skupnosti. Recimo točneje: to je edini temelj! Saj družji v sebi vzajemnost: eden skrbi in plačuje za vsakega, vsak pa hrani in varčuje za vse. — Saj družji v sebi urejenost: zavarovanje je urejeno (prisiljeno) varčevanje. Tu si v določenih rokih dolžan plačati, sicer zapadejo vsa ali vsaj večina vplačil. Varčevanja brez urejenosti in neke sile ne bomo vzdržali, zlasti danes ne, ko je kriza osebnosti in značajev.

Zavarovanje naj nam bo tedaj pot v blagostanje. Naj nam bo šola za ukrotitev krize, naj nam bo tista skupna združna povezanost, kjer bomo naši družabni skupnosti najbolj pomagali, hkratu pa reševali tudi svojo lastno bodočnost.

(Nadaljevanje.)

V vseh zavarovalnih zadevah

hoče biti »Naša moč«

dober svetovalec.

Na vprašanja bomo odgovarjali v posebnem oddelku »Naše moči«. —

Vprašanja pošiljajte na naslov:

Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

**KAMENOTISK
KNJIGOTISK
BAKROTISK
KLIŠARNA
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK**

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

LJUBLJANA - KOPITARJEVA ULICA ŠTEV. 6

ILUSTRACIJE IN KLIŠEJI DAJO REKLAMI ŠELE PRAVO LICE. ZA REKLAMO V VISOKIH NAKLADAH UVAŽUJTE LE OFFSETTISK, KI JE DANES NAJCENEJSI!

MANUFAKTURNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA

IVAN MASTNAK ★ CELJE

Kralja Petra cesta 15

priporoča cenjenim odjemalcem svojo ogrožno zalogo zelo trpežnih

moških oblek že od Din 158- naprej
otroške obleke že od Din 52- naprej
Hubertus plašči že od Din 240- naprej

kakor tudi veliko zalogo manufakturnega blaga po zelo ugodnih cenah

MASTNAK OBLEKE

Za naše gospodinje

Dober tek!

V voščilu »Dober tek!« ali »Bog žegnaj!«, kakor navadno pravimo, tiči globlji smisel, kot navadno mislimo. S to besedo želimo, da jedu jed dobro tekne. Kakor pa znano, nam jed prija le, če imamo apetit t. j. veselje do jedi, skratka: če imamo tek. Dober tek je seveda odvisen tudi od razpoloženja notranjih organov, s katerimi zaužito hrano prebavljamo, in je tem večji, čim večje in pravilnejše je izločanje za prebavo potrebnih sokov.

Uživanje hrane je v zvezi z ugodjem ali s prijetnim občutjem ob jedi. Zato dobra gospodinja pripravlja jed tako, da to občutje čim bolj dviga. Malomarna priprava jedi, zoprni okus in duh, malo privlačna zunanost jedi, zlasti pa umazana posoda, nečisti jedilni pribor, pa tudi neurejen in umazan prostor, v katerem jemo, jemlje veselje do jedi, vzame včasih ves tek. Nasprotno pa nam vzbuja tudi najpreprostejša hrana v skrbni, okusni in snažni pripravi tek in užitek.

Jorda kdo poreče: Če si zares lačen, ne boš gledal na take malenkosti. Med vojno smo jedli iz umazanih skodel smrdljivo potenovko in sočivje neznanega imena, pa smo hvalili Boga, da smo imeli vsaj to. Res je, da resničen glad dviga apetit.

Prav tako pa jedel liste hrane z zadovoljstvom, temveč z uporabo in kletvico na ustnih. Posledice take prehrane so v letih po vojni vse bolj in bolj vidne. Nešteti čiri na želodecu in dvanaestniku so največ posledice te neurejene, nesnažne in neokusne prehrane.

Za dober tek je prevažno tudi duševno razpoloženje. Saj veste, da v jezi, razburjenju, v žalosti itd. ne čutimo nikakega veselja do jedi. Nasprotno pa jemo z užikom, kadar smo dobro razpoloženi. Zato se je treba varovati pred jedjo zega, kar kali zdravo duševno razpoloženje. Najmanj na mestu je pa, če kdo začne med jedjo razpravljati neprijetne in razburljive ali celo gaus vzbujajoče zadeve.

Zlasti pri šibkih in bolehnih osebah je treba redno paziti, da bodo lahko jedli res z užtkom. Zato je treba odklanjati vse, kar bi jim tak užitek kvarilo. Slab tek je lahko pri takih ljudeh mnogokrat vzrok težjim obolenjem.

Skrbimo tedaj vselej in povsod za najskrbnejšo pripravo jedi in za veselo razpoloženje med jedjo!

voda osveži ovelo kožo, če se ž njo umivaš. Zvečer nareži nekaj tankih kolose limone in jih pusti čez noč v vodi. Zjutraj si s to vodo umij obraz in roke. Mila pa pri tem ne smeš rabiti. — 2. Proti kašlju velja limonada kot izvrstno pomirjevalno sredstvo. Napravi toplo limonado in prideni dve žlički medu. Ta pijača omehča vnetje, da si lažje odkašljaš. — 3. Ako so ti noge od naporne hoje utrujene, okopaj jih v topli slani vodi, odrgni jih z brisačo ter nadrgni z limoninim sokom. Utrujenost kar vidno poide. — 4. Če te muči revma, izpij zjutraj na tešče čašo lipovega čaja, kateremu primešaj limoninega soka. (Mesto limona rečemo tudi citróna.)

Nekaj kuhinjskih nasvetov. Če lupiš jabolka, jim z lupino odvzameš mnogo redilnih snovi. Da se to ne zgodi, pusti jabolka pred lupljenjem 1 minuto v vreli vodi. — Da se že načeta klobasa, salama ali šunka ne posuši, zamaži narazano stran s prekuhano šunkovo mastjo. — Kvašeno testo ali testo za pecivo ti bo veliko hitreje in lepše vzhajalo (kipnilo), ako moko pred vmešenjem preseješ. S tem pride v moko več zraka, ki potem pospešuje vzhajanje. — Ako pečeš močnate jedi na masti, dodaj prej masti nekaj kapljic žganja ali kisa. Na ta način se testo ne nasrka preveč masti.

Zakaj postane perilo često rumeno? Večkrat zaradi jega, ker perilo predolgo kuhamo ali pa je v loncu (kollu) premalo vode. Tudi ne smeš kúhati perila v vodi, v kateri je kristalna soda. Pomanjkljivo izpiranje je redoma vzrok rumenemu perilu. Slabo izprano perilo porumeni tudi, če leži dalje časa v omari. Tudi prehitro sušenje perila v zaprtih, toplih prostorih ne vpliva dobro, ker manjkata zrak in prepih. Perilo rado porumeni, s kako kislino, a je nisi dobro splahnila. Večkrat je iskati vzroka porumenenju perila tudi v slabi deževnici, slabem plavilu in sivkastem škrobu.

Marija G.

Prepozno!

Tovarniškega delavca K. J. iz K., starega 39 let, je naš zastopnik pridobil za zavarovanje. Ko pa mu je inkasant prinesel polico in hotel kasirati prvi prispevek 20 Din, je K. J. z najrazličnejšimi razlogi odpovedal zavarovanje. Tri mesece potem smo čitali v časopisih, da se je K. J. smrtno ponesrečil. Če bi bil zavarovan, bi njegovi ženi v tem slučaju takoj izplačali Din 14.270.—. Pokojnikova vdova je sedaj spoznala, kako usodno napako sta napravila s pokojnim možem, ko nista hotela prevzeti in plačati police. Toda bilo je že prepozno. Takih in podobnih slučajev je vse polno. Vsi mislijo, da bodo dolgo živeli in nečeto biti pripravljeni za vsak slučaj. To zmotno mišljenje, ta usodna nepripravljenost je že tisoče družin spravila v bedo in pomanjkanje.

Ne odlašajte torej s pravim, koristnim in varnim zavarovanjem! Izpolnite svojo dolžnost napram sebi in svojem tako, da ne bo prepozno.

Karitas prinaša srečo!

Sejmi v januarju

2. 1.: Radohova vas; Ribnica na Dol.; Sv. Jurij ob j. ž.; Crnomelj.

3. 1.: Dolenji Logatec. — 4. 1.: Domžale. — 7. 1.: Murska Sobota; Novo mesto; Smartno pri Litiji; Metlika; Konjice. — 11. 1.: Planina pri Sevnici. — 12. 1.: Ljutomer. — 13. 1.: Krka; Nova cerkev; Ormož; Smarje pri Jelšah; Zerovnica. — 14. 1.: Sv. Filip v Veračah. — 17. 1.: Cerklje pri Kranju; Kapela pri Brežicah; Kostanjevica ob Krki; Kotredež; Petrovče; Slov. Bistrica; Sv. Peter v Ljutomerškem okraju; Unec; Videm-Dobropolje; Železniki. — 20. 1.: Beltinci; Kočevje; Sv. Lenart v Slov. Goricah; Marenberg. — 21. 1.:

Gradec v Beli krajini; Teharje; Videm ob Savi; Višnja gora; Novo mesto. — 22. 1.: Mozirje; Sodražica. — 25. 1.: Blagovica; Dolnja Lendava; Koprivnica (okraj Smarje pri Jelšah); Radeče pri Zid. mostu; Slovenjgradec; Studenice pri Poljčanah. — 27. 1.: Litija; Vinica pri Crnomlju; Vojnik. — 29. 1.: Rajhenburg; Sv. Jurij ob Taboru. — 30. 1.: Rakek. — 31. 1.: Dohova pri Brežicah.

Opozorilo: Občinske urade in tudi posamezne interesente prosimo, da nam sporočijo spremembe glede sejmov. Pripravljani smo objavljati tudi sejme izven dravske banovine, ako nam sporočite datum in kraj.

Zadružna tiskarna

reg. zadruga z o. z.

v Ljubljani

Tyrševa (Dunajska) cesta 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v knjigo-tiskarsko stroko spadajoča dela

Telefon 30-67

Use, kar spada v železninarstvo stroko, kakor:

vse vrste paličnega železa, betonsko železo, 1- in U-nosilke, prvovrstni portland cement, strešno lepenko, vodovodne cevi, raznovrstne peči in štedilnike, vsakovrstno okovje za stavbe in pohištvo, kuhinjsko posodo in kuhinjsko opremo v najboljši kakovosti kakor tudi v najcenejši izpeljavi ter veliko izbiro vsakovrstnega orodja in strojev za poljedelstvo in za vsako obrt, dobite po najnižjih konkurenčnih cenah z zajamčeno solidno in hitro postrežbo pri najstarejši tvrdki te stroke

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in stroji na debelo in drobno v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 16

Nagrada križanka

Vodoravno: 1. Odštev netto od brutto; kaj dobiš? — 5. Republika v Juž. Ameriki. — 9. Krma. — 13. Nebesna stran. — 18. Enota uteži. — 23. Žensko ime (tudi znamka pisalnih strojev). — 23. Znana tovarna čevljev. — 24. Zdrava zabava. — 25. Ironija. — 26. Indijski pesnik. — 30. Tla. — 31. Nasad. — 32. Nedoločni števniki. — 33. Pamet. — 34. Ploskovna mera. — 35. Žensko ime. — 36. Vnetje. — 37. Tlačani. — 38. Glavno mesto istoimenske pokrajine zapadno Bajkalskega jezera. — 43. Prislav kraja. — 44. Nevestina oprava. — 45. Rusko žensko ime. — 48. Padavina. — 49. Lesorezec (tujka). 53. Grška črka. — 54. a) Druga božja krepost. — 56. Pomožni glagol. — 57. Reka v vzhodni Sloveniji. — 60. Odprtina na koži. — 61. Žensko ime. — 63. Osební sluga turskih žen. — 65. Vojakinja se država. — 70. Knez (pridevniška oblika). — 72. Varih pravice. — 74. Kakor pod 34. — 75. Orientalno žensko ime. — 76. Svetopisemsko ime. — 78. Vstavi l. f. — 79. Vprašalni zaimek. — 80. Najdalje v morje segajoč polotoku podobon konec kopnega. — 81. Reka v zetski banovini. — 82. Preglejava drama. — 86. Vladarica. — 88. Vstavi: e v. — 90. Guba na vodi. — 91. Sorodnik. — 93. Jugoslovanska reka. — 95. Kovaška potreščina. — 97. Svoilni zaimek. — 98. Vstavi: e r. — 99. Domača zavarovalnica. — 107. Disraeli. — 108. Bivališče čebel. — 109. Obmorski kraj med Trogir in Splitom. — 111. Osební zaimek. — 113. Zid. — 114. Kot. — 116. Ženska, ki goduje 8. junija. — 117. Naš praoč. — 118. Čunja. — 119. Vzklík. — 120. Osební zaimek. — 121. Koroška svetnica. — 123. Grob sv. Franciška Ksav (v Zap. Indiji). — 124. Kraj na otoku Hvaru. — 126. Elan. — 128. Islamski menih. — 132. Tvarina. — 133. Barva (pridevni.). — 135. Gibanje ptic. — 136. Grška boginja. — 139. Žensko ime. — 140. Aleksander. — 141. Prebivalec Indije. — 142. Moško ime. — 144. Deško ime. — 145. Mesto ob Savinji. — 147. Godovnik 18. decembra. — 152. Ribja jajca. — 153. Mešičko občestvo. — 155. Stara kratica za bataljon. — 156. Osební zaimek. 157. Trepalnica. — 158. Prislav kraja. — 159. Stelja (2. skl.). — 162. Duplina. — 165. Zdravilno zelišče. — 169. Važen del obraza. — 170. Trdilnica. — 171. Muze. — 173. Del žitne rastline. — 175. Podzemeljski hodnik. — 177. Živalski vrt. — 178. Izбира med dvema predmetoma. — 179. Zabela. — 180. Grški polotok. — 181. Zgodovinsko važno mesto v severni Franciji.

Navpično: 1. Sorodnica. — 2. Ploskovna mera. — 3. Vstavi: r i. — 4. Veznik. — 5. Svečan vojaški nastop. — 6. Pesnitev. — 7. Poljski sadež. — 8. Kazen. — 9. Strupena kača. — 10. Glavno mesto Letonije. — 11. Domača zavarovalnica. — 12. Oče slov. turistik. — 13. Šramba za seno. — 14. Omamno sredstvo. — 15. Kričanje. — 16. Daljša zaključena doba. — 17. Važen dogodek v čebelji družini. — 18. Stud. — 19. Versko središče. — 20. Vzklík. — 21. Žensko ime. — 27. Žensko ime. — 28. Galun. — 29. Grška črka. — 34. Žensko ime. — 35. Eden iz kurjega rodu. — 39. Čarovnica (grška). — 40. Bivši avstrijski konjenik. — 41. Glas. — 42. Kraj. — 44. Sadno drevo. — 46. Vstavi: r j. — 47. Pomožni glagol. — 48. Prislav kraja. — 50. Reka ob francosko-nemški meji. — 51. Plača gled. igraveca. — 52. Godbena skupina pihal. — 54. Ovitek. — 55. Okras. — 58. Ne sreča. — 59. Okvara na železu. — 62. Smučke (po domače). — 64. Vodja velike države. — 66. Psovka za ženo. — 67. Zaključena daljša doba. — 68. Konec življenja. — 69. Ime slovenske filmske igravke. — 71. Svetopisemska oseba. — 73. Slovenski skladatelj. — 77. Navpična mera. — 80. Višek radosti. — 83. Jutranji žar. — 84. Rimska Ljubljana. — 85. Zver. — 87. Kirurg. — 89. Slab zrak. — 92. Orientalski pozdrav. — 93. Gibanje zraka. — 94. Žensko ime. — 96. Francoska časopisna agencija. — 100. Verdijeva opera. — 101. Najdražji sorodnik. — 102. Član velikega evropskega naroda. — 103. Del hiše. — 104. Vaba (past). — 105. Domače obnavalo. — 106. Ptica roparica. — 110. Uradna odločitev. — 112. Prebivalec Danske. — 115. Osební zaimek. — 122. Žensko ime. — 123. Imendan. — 124. Rozgata divjačina. — 125. Elegični spev. — 127. Trdna oblika vode. — 129. Daljša zaključena doba. — 130. Isto kot 90 vodoravno. — 131. Tri črke iz besede šivati. — 132. Ideal narodov. — 133. Vojaški nož. — 134. Priimek velikega misijonarja-svetnika. — 137. Svetopisemsko ime za Marijo. — 138. Kratica za sportni klub. — 142. Osební zaimek. — 143. Krvna mešanica belcev in Indijancev. — 146. Vstavi: e o l. — 148. Zločin. — 149. Član ljubljanske drame. — 150. Moško ime. — 151. Kraška gora. — 154. Zdvajanje. — 159. Vinska posoda. — 160. Tkati (velelnik). — 161. Koroška svetnica. — 163. Vinorodna rastlina. — 164. Veznik. — 166. Vas nad Tržičem (na Gorenjskem)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22					23				24					25						
26	27	28			29	30			31			32					33		34	
35			36					37				38		39	40	41		42	43	
44				45		46	47		48			49	50				51			52
53	54	54a			55			56		57	58	59		60				61	62	
63				64	65	66	67	68	69				70		71					
72		73				74			75					76				77	78	
79			80		81				82			83	84	85	86		87			
88	89	90			91		92		93		94	95		96	97					98
99		100			101	102		103								101				105
106	107								108			109	110					111		112
113			114	115		116						117						118		
119			120			121		122	123			124	125				126	127		
128	129	130			131		132					133			134		135			
136				137		138	139					140					141			
142		143			144				145	146			147	148				149	150	151
152					153		154	155				156				157				158
159	160				161	162		163				164		165		166				168
169			170		171				172			173		174	175		176	177		
178						179					180					181				

Nagrade za pravilno rešitev križanke. Razpisujemo 2 nagradi: prvo za Din 250.—, drugo za Din 150.—. Rešitve je poslati najkasneje do dne 31. januarja 1936 na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice. Vsaki rešitvi je pripisati točen naslov. Tekmujejo lahko le člani

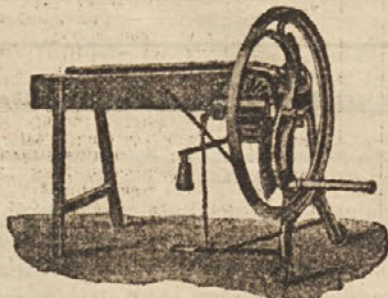
(članice) Vzajemne zavarovalnice. Izmed pravih rešitev bo dva nagrajenca določil žreb. — Prvo nagrado izplačamo v petih letnih obrokih po Din 50.—, vsako leto na god sv. Florijana, drugo pa enako v treh letnih obrokih. — Nečitljivo pisanih rešitev ne moremo obravnavati.

Pred 100 leti

10. 1. 1836 je med dopoldansko službo božjo strašen požar uničil v Zalem logu (škofje-loški okraj) 10 hiš. Zgorelo je 20 glav goveje živine in 60 glav drobnice. Deset družin je prišlo ob streho in ob vse življenjske potreščine. Malo je manjkalo,

pa bi bila zgorela tudi župna cerkev z župniščem vred. A na pomoč so prišli vaščani iz Zeleznikov, ki so nato ogenj omejili in pogasili.

Življenjska modrost? »Če je človek res varčen, se lahko pretolče skozi življenje s smešno nizko količino zavesti dolžnosti.«

Najboljše poljedelske stroje, pluge, brane in vso železnino Vam nudi po znižanih cenah

Fr. Stupica
Ljubljana, Gosposvetska cesta 1

GRADBENO IN TESARSKO PODJETJE

ANTON MAVRIČ

mestni stavbenik in sodni izvedenec

Ljubljana, Bežigrad 1

Telefon 33-82

Izvršuje vsa gradbena dela
Specialno podjetje za lesene vile
Skice in nasvete daje brezplačno